

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Kataložkih društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne peti vrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine preste.

Slovenski državni poslanci.

Od 5. oktobra komaj je zboroval državni zbor, toda naši slovenski poslanci so tudi v tej kratki dobi pod razumnim vodstvom dr. Šusteršiča pokazali, da so možje na svojem mestu. Vsako priliko so znali spremno uporabiti, da spravijo želje in zahteve svojih volilcev pred široko avstrijsko javnost. In kadar so nastopili, ni ostal njih nastop neopažen, ampak pri vseh važnejših vprašanjih so igrali odlično vlogo.

Ko se je otvoril dne 5. oktobra državni zbor, se je začela takoj draginjska razprava. Socialni demokrati in meščanski poslanci so gromeli z napadi na kmeta, češ, da odira z visokimi cenami svojih pridelkov druga stanove. Takrat je vstal izmed kmečkih zastopnikov slovenski poslanec Povše in cela zbornica se je zbrala okoli njega, da ga posluša. Sijajno je branil z mlašenjsko navdušenostjo kmečko stališče, da so mu kmečki poslanci vseh drugih narodov viharju poitrjevali, nasprotiani pa grmeli od jeze. Splošno se je priznalo, da je bil to v celi razpravi najboljši govor, in ta govor je imel slovenski poslanec.

Predlogi, ki so se stavili, da se odravi draginja, je prišel v draginjski odsek, kateri si je izbral za predsednika slovenskega zastopnika iz Istre, poslanca Mandiča. Pri razpravi o draginjskih predlogih v odseku je imel vodstvo na socialnodemokratski strani poslanec Renner, na kmečki strani pa zopet dva člana našega državnozoborskog kluba, dr. Verstovšek in Hladnik.

Njiju izvajanja so bila najbolji temeljita, njiju nasprotovanje najbolj spretno. Pri vsakem glasovanju se je gledalo na to, kako glasujeta naša poslanca, ki sta mojstrosko obvladala celo draginjsko tvarino.

Ravno ko to pišemo, čitamo v vseh listih, posebno obširno v dunajskih, o znamenitem delu zopet slovenskega poslanca, namreč dr. Kreka. Izdelal je načrt zoper kartele. Karteli se imenujejo združitev fabrikantov v svrhu nabave surovin, v svrhu urejene prodaje in v svrhu cen fabriških izdelkov. Ravno glede cen pa izrabljajo karteli svojo moč v tem, da nastavljo svojim pridelkom neprimerno visoke in neopravičene cene, tako n. pr. pri železu, pri sladkorju, petroleju, cementu itd. Dr. Krek je izdelal zakonski načrt, s katerim naj bi se zabranilo kartelom odi-

ranje pri prodaji fabriških izdelkov, in tako je tudi v tem vprašanju, za katero se zanimajo bogataši in reže, prevzel vodstvo v obrambo odiranega ljudstva slovenski poslanci dr. Krek.

Nihče v Avstriji, posebno v državnem zboru ne, si ni upal reči odločne besede o uradniškem številu, in o njih plači ter delu. Tu je nastopil prvi korajno voditelj naših državnozoborskih poslancev, dr. Šusteršič. V govoru, ki je vzbudil splošno zanimanje, je odprtito in pogumno rekel, da imamo preveč uradnikov, da imajo ti, posebno višji, premalo dela, in da je plača neopravičeno razdeljena, ker imajo nižji premalo, a višji preveč. Ostro je tudi grajal nastop uradnikov, ki pretijo, da bodo štrajkali, ako se jim takoj ne zvišajo plače. Rekel je, da tako nastopanje vede do popolnega nereda v državi. Kakor da bi se odvalil kamen s srca, tako je vplival Šusteršičev govor na vso trezno javnost. In v zbornici sami so sedaj za dr. Šusteršičem prišli tudi drugi odlični poslanci, ki so si upali povedati isto. Dr. Steinwender in Redlich z nemške strani, od poljske strani Bilinski, in z vladne klopi sam ministrski predsednik baron Gauč.

Da z ozirom na tako nastopanje naši slovenski poslanci veljajo kot vzgled drugim, ni potemtakem nobeno čudo. Že zadnjič smo poročali, kako se celo nemški listi priznalno izjavljajo o naših poslancih ter jih slavijo radi njihove edinstvi in složnosti. Če Nemci tako pišejo o naših poslancih, mislili smo, da tudi nam ni treba molčati, in napisali smo te vrstice.

Kako se briga Kmetijska družba v Gradcu za blaginjo kmata.

Na Spodnjem Štajerskem se je pridelalo letos toliko sena, da ga je marsikateri kmet imel odveč za domačo potrebo, posebno ker se je zmanjšalo število živine.

Da se ne bi štajersko seno izvažalo iz dežele, je Kmetijska družba v Gradcu začela delovati na to, da bi štajerski živinorejci s pomočjo triodstotnega posojila si nakupili mlado plemeno živino na Češkem, kjer je bila letos zelo huda suša in se je pridelalo prav malo živinske krme. Poljedelsko ministrstvo je

hotelo nakupovanje živine na Češkem podpirati. Zadržna zveza v Mariboru je sprejemala za Sp. Štajersko priglasitve za nakup živine. Okrog 500 kmetov valcev iz Spodnjega Štajera se je oglasilo za to živino. Zadržna zveza je izvedla vse predpripriprave, prisilci so podpisali obvezna pisma, naznani poroke za posojilo, le Kmetijska družba še ni vedela, od kdo dobiti denar za nakup živine. Cele tri meseca je Kmetijska družba to zadevo vlekla; gospodje v Graču, ki imajo drugače vedno polna usta za blaginjo kmata, niso imeli časa, v treh mesecih poskrbeti za potreben posojilo, bodisi od države ali od denarnih zavodov. Čakala je slavna Kmetijska družba tudi, da so najboljšo živino na Češkem že meseca septembra pokupile gospodarske organizacije iz Galicije, čakala je ta družba tako dolgo, da je kmet sedaj brez potrebne živine, ni mogel izrabiti lepe letosne paše in ima tako po krvidi družbine počasnosti sedaj nemalo gmotno škodo.

Cena živini na Češkem je bila avgusta in septembra že primeroma nizka, a sedaj se je cena isti takoj povzdignila, da je živina na Češkem skoraj dražja kot pri nas. Tako nosi Kmetijska družba krvido, da še marsikateri živinorejec sedaj, ko že zima trka na duri, nima potrebe živine, ker je čakal na živino iz Češkega.

Naši poslanci so se na Dunaju za vso zadevo živahno zanimali. Poslanec dr. Korošec je v poljedelskem ministrstvu večkrat posređoval v tem oziru. A dasiravno je bilo poljedelsko ministrstvo za vso zadevo zavzet in je hotelo nakup živine podpirati, se je vendar moral ozirati na mnene Kmetijske družbe v Gradcu, ki se je naposled izjavila proti temu, da bi se s pomočjo triodstotnega posojila nakupila živina iz Češkega.

Poslanec dr. Verstovšek je v draginjskem odseku državnega zobra ostro prijemal Kmetijsko družbo radi njenega čudnega postopanja. Poslanec je sekajski načelnik poljedelskega ministrstva, Ertl, pojasnil zadevo, iz katere jasno sledi, da Kmetijska družba po svojem sedanjem nastopu res ne more vživati zaupanja pri našem ljudstvu.

Kmetijska družba hoče sedaj, da bi spodnještajerski živinorejci nakupili potreben živino na Gornjem Štajerskem. Na to namero graških nemškonacionalnih

„Nič ne žaluj, Ivan, vse se sčasoma obrne na bolje; vidiš, vsak človek mora nekaj potreti“, skuša dekle tolaziti otožnega mladeniča. „Kaj tedaj trpiš ti?“ odvrne ta v šali, a ne opazi, da je dekle pri tem celo na lahko vzdihnilo, kakor da se je domislilo kakih neljubih spominov... In še predno sta se zavedla, sta bila na razpotju, ko se je trebalo ločiti; krepko sta si stisnila desnici kakor stara znanca in njuni poti sta se ločili. Mladenč se je še enkrat ozrl za spremjevalko, in njegovo obličeje je bilo otožnejše, nego poprek.

III. Na Dolinarjevem domu.

Odkar so pomnili najstarejši ljudje, je bival ondi krepak rod Dolinarjev. Dolinarji niso bili redni vozniki, kakor večina njihovih sosedov. Pečali so se tem bolj s poljedelstvom in živinorejo ter pridelovali dovolj žlahtnega vina. In zembla jim je trud obilno vračevala. Dočim se je na slabo obdelanih zemljiščih sosedov, ki se za obdelovanje niso veliko zmenili, šopiril raznovrstni plevel, med katerim so rastli borni klasi pšenice ali žita, je uspevalo na polju Dolinarjev vsled skrbnega obdelovanja vse kar najlepše, da so jih sosedje često zavidali. Bilo je pa tudi v tej hiši v navadi staro pravilo: „Moli in delaj!“ Tako je bilo pri prednikih, takega reda se je držal tudi sedanji hišni gospodar Dolinar. Hudo je gledal sicer dobrí starec, ako v soboto ali nedeljo zvečer ni bila takoj zbrana vsa družina, kadar je zarožljal njegov stari, rodbinski leseni molek z debelimi jagodami. Žena mu je umrla po kratkih letih srečnega zakona, zapustivši mu dva otročiča, dečka Ivana in hčerkico Marico. Njima na ljubo si Dolinar ni hotel iskat nove tovarišice, ampak je opravljal gospodarstvo s pomočjo zveste, že priletne Barbe, ki je bila od mladih nog pri hiši in kateri je rajna mati izročila na smrtni postelji z milo prošnjo svoja otroka. Otroka sta pod skrbnim nadzorstvom zveste Barbe, ki sta jo tudi ljubila in spoštovala kakor lastno mater, vzrastila v krepkega fanta in zalo dekle.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Črtica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

II. Na razpotju.

Ob vznožju hriba na solnčni strani Pesniške doline, ne daleč proč od okrajne ceste, je stala do novejšega časa starodavna prostorna kmetska hiša; od dveh strani so jo obdajali mogočni hodniki, majhna okna so bila zavarovana z umetno kovanimi mrežami. Sploh je vsa zunanjost hiše kazala, da je prebivala nekdaj v njej sreča in bogastvo.

Pred nekaj leti je zadela ta spomenik starili časov ista usoda, kateri se ne ogne nobena stvar na svetu: izginila je raz površje zemlje in na njenem mestu stoji sedaj novo poslopje, ki ni kmetska hiša, ne meščanska stavba. Tudi to hišo, oziroma kmetijo, je zadela nekdaj ista usoda, kakor toliko drugih: iz trdnega kmetskega doma je postala žalostna meščanska podrtija. Ali je bil tudi te hiše gospodar pijamec, ali igralec, kakor smo slišali zgoraž o toliko drugih? — Ko sem kot majhen deček včasih hodil tam mimo, se mi je vsikdar nehote vsiljevala misel, da hrani to staro poslopje v sebi posebne skrivnosti; in ni mi dalo miru; še v poznejših letih sem poizvedoval in iskal „zgodovino“ te hiše pri najstarejših ljudeh; in ne zastonj. Pri neki priliki sem naletel na staro, zgovorno ženico, ki mi je to zagonetko precej natanko rešila; tudi iz drugih virov sem izvedel marsikaj, in te razne odlomke sem zložil v celoto in prosto zapisal, da se spomin za nekaj časa ohrani.

Bilo je vročega julijevega popoldne leta 184*. Po cesti iz Maribora po Lajtersbergu navkreber se je pomikal čeden kmetski voziček, katerega je vlekel počasnih korakov velik in močan vranec, ki je jezno

otopal z repom okrog sebe ali s kopitom zdajpazdaj tresnil po nadležnih obadih, ki so kar trumoma brenčali okrog njega. Na vozičku je sedel mladenič, približno kakih 30 let, čedne, pa krepke postave, nekoliko zagorelega obraza je sedel zamišljen ne zmene se za okolico, ne za konja; popustil je vajeti, da je konj stopal kakor se mu je poljubilo. Iz te brezbriznosti ga nenadoma predrami glas: „Oho Ivan, kam pa tako grozno naglo?“ Pod senco košatega drevesa, tam kjer vodi od okrajne ceste bližnjica čez hrib, je sedelo mlado rdečelično dekle, zraven sebe je imelo majhno pletenico in več raznovrstnih omotov. Mladenič se ozre. „Ne tako naglo, pravim“, se šali dekle s počasnim voznikom. — „Kaj ti? Glej jo glej, da bi te skoraj ne bil opazil; kakor vidim, si precej naložila; ako te je volja, kar tu-le sem naloži in prisedi!“ Dekle si ni dalov dvakrat veleti; ročno je zložila svoje reči na voz in stopila sama nanj, ki se je jel premikati. „Kaj si bil pa poprej tako zamišljen, Ivan?“ vprašuje mladeniča pol v šali, pol pomilovalno nova spremjevalka. „Kaj bi ne bil! Poglej Jerico, kakšno je to življenje! Doslej sem se celih osem let klatil tam notri po Italijanskem. In ko je končno po mnogih prestarih viharjih prišel čas, da se vrnem v drogo domovino in mislim, da vsaj nekaj časa ondi mirno in brezskrbno preživim, pride smrt in vseh sladkih sanj o brezskrbnem življenju je konec. Ravno danes sem imel v mestu raznih opravkov, da po smrti očetovi, ki smo jih, kakor ti je znano, pred nekaj meseci pokopali, spravim svoje zadeve v red. In sedaj sva s staro Barbo pravzaprav sama, hlapec in dekla sta od danes do jutri, in Marica je med tem, ko me ni bilo doma, odšla z doma. Kako srečna si pa, Jerico, ti, ki živiš brezskrbno kakor vrabec v prosu, pri očetu in materi, katere sem jaz moral tako mlad izgubiti. Ti niti slutiti ne moreš, kako žalostno in pusto je tako življenje, ako človeka zapuste vsi, ki so mu bili ljubi in dragi.“ In mladenič je pogledal svojo spremjevalko tako otožno in iskreno v oči, da je začutila ona tesnoba pri srcu in so njena rožna lica še bolj zarudela.

gospodov spodnještajerski kmet ne bože nasedel. Gornještajerci bi radi najslabšo živino prodali za drag denar Spodnještajercem. To „pomoč“ Kmetijske družbe mi kratkomoalo odklanjam. Brez take gornještajerske živine bomo že še izhajali.

Kakor se je ponesrečila že marsikatera akcija Kmetijske družbe, tako se je tudi ta. Nismo zastonj že večkrat povidarjali, da Kmetijska družba, taka kot je sedaj, ne nuži, pa tudi ne bo nudila našemu kmečkemu ljudstvu potrebne pomoči. Ponesrečena je njeni živinorejska akcija; mi spodnještajerski živinorejci pa imamo še precej več pritožb, posebno glede delitve podpor iz zaklada za povzdigo živinoreje. Menimmo slovenski kmetje samo pravico čitati poročila, kako se podpore iz tega zaklada delijo na Srednje in Gornje Štajersko? Dokler se bo v Kmetijski družbi delalo po starokopitnem in počasnem ter enostranskem načelu in dokler ne dobimo lastnega oddelka Kmetijske družbe za Spodnji Štajer, v katerem bodo imeli odločilno besedo slovenski kmet, tako dolgo nimamo od Kmetijske družbe pričakovati pomoči za naš gospodarski napredok.

Ni naš namen, agitirati za to, da bi naši somišljeniki izstopili iz družbe, ne, ampak zahtevamo odločno, da se Kmetijska družba preustroji tako, da bo res prinašala koristi onemu, za katerega je ustavljena, kmetu. Glavno besedo v družbi imajo nemški graščaki in gospozki „kmetje“ iz mest. Kako poznaajo ti ljudje težnje slovenskega kmeta, si lahko mislimo. Zatorej pridno pristopajmo k kmetijskim podružnicam, da tem močneje ponovimo svojo zahtevo po samostojni Kmetijski družbi za Spodnji Štajer!

Politični ogled.

— Naš cesar se je na gostiji nadvojvode Karola Franca Jožeta v Švarcavu nekoliko prehlađil in dobil nahod. Par dni je moral ostati v sobi, a svoja opravila je izvrševal naprej. Sedaj je že mnogo boljše, kakor poročajo dunajski listi.

— V državnem zboru sta največji nemški stranki, nemško-narodna zveza in krščansko-socialni klub. Krščanski socialisti nočejo vstopiti v nobeno vladno večino, vsled tega je zveza vseh Nemcev in Poljakov, ki je tvorila pod Bienerthom večino, sedaj nemogoča, in ako nemško-narodna zveza noče razbiti parlamenta, je neobhodno potrebno, da se pritegnejo k večini tudi Čehi. Liberalni Nemci to dobro vedo, vendar se dosedaj še branijo z vsemi štirimi proti taki zvezi s Čehi. Dobro vedo, da bodo to dejstvo krščanski socialisti takoj politično izrabili ter rekli volilcem: Glejte, mi se nismo vezali s Čehi, pač pa to storijo liberalci, ki se celo hvalijo, da so nemško-narodni. Stališče krščanskih socialistov pa v tem slučaju koristi slovenskim težnjem, ker se tako mora ozirati vlada na slovenske stranke. Baron Gauč bo baje vkljub nasprotstvu nemških nacionalcev imenoval dva češka ministra. Že prihodnje dni se pričakuje ta sprememba.

Avstrijski soc. demokratje nemške narodnosti imajo ta teden strankin shod in Inomostu. Češka socialistična demokracija, ki se je letos popolnoma ločila od nemške, ni poslala na shod svojih zastopnikov v poždrav. Pri otvoritvi shoda je govoril strankin voditelj jud dr. Adler ter z veliko ogorčenostjo napačal ministrskega predsednika Gauča, ki je prvi minister, ki si upa v Avstriji odločno nastopati proti socialnim demokratom in grajati vse njihove napake.

— Zveza z Bosno. Pretekli teden so se vršila med našimi v ogrskimi ministri skupna posvetovanja zaradi boljših zvez z Bosno in Hercegovino. Vojna uprava to zahteva. Zveza bo iz Budapešte in iz Dalmacije preko Zidanega mosta. Kakor poročajo listi, se je doseglo med ministri sporazumljene. Nekatere proge se bodo morale na novo zidati, da se dobi čim krajša zveza z Bosno in Hercegovino.

— Na Hrvatskem bo še kljub hudim napadom od vseh strani nadalje banoval Tomašič. Ponudil je sicer cesarju ostavko, a cesar je ni sprejel. Za razvoj političnih strank na Hrvatskem je zanimivo, da sta se sedaj po dolgih pogajanjih vendar le združili obe stranki prava, ter si izvollili za svojega načelnika dr. Mile Starčeviča. Stranka prava je izmed vseh hrvatskih strank še najbolj katoliška.

— Vstača na Kitajskem. Dosedaj je pet glavnih mest najbolj oblijdenih pokrajini v rokah ustašev. Mesto Kianking so ustaši zasedli v ponedeljek zvečer. Podkralj pokrajine Kvang je brzojavil v Peking, da se na cesarske čete ne more več zanašati in da tudi nima nikakoga streljiva več. Vlada je v velikih skrbah, posebno, ker je večina vojaštva v večjih mestih s častniki vred stopilo na stran ustašev. Mlađokitajci so popolnoma prepričani, da bo že v par tednih postala Kitajska ljudovlada. Imajo baje tudi že kandidata za ljudovlado. Poročila zadnjih dni pa pravijo, da je sreča zopet obrnila hrbot ustašem in se nagiblje k vladnim četam.

Državni zbor.

Dunaj, dne 29. okt. 1911.

Prihodnja seja državnega zbora je v ponedeljek, dne 6. novembra. Nihče ne ve, ali bodo takrat na ministrskih klopeh še sedeli isti možje, kot so včeraj pri zadnjih seji, ali že drugi, novi. Kakor smo zadnjič poročali, se stališče ministrskega predsednika maje. Nemci so se izrekli proti temu, da bi se imenovala dva Čeha za ministra. Ta teden bo Gauč vse poskusil, da vendar pridobi Nemce za svoj načrt, se staviti novo ministrstvo tudi s Čehi. Nagaja pa bare-

nu Gauču polski voditelj Bilinski, ki je imel dne 27. oktobra v zbornici velik govor, poln skritih, a spretnih udarev proti ministrskemu predsedniku. Bilinski si namreč želi, postati Gaučev naslednik, zato je njegovo pritajeno nasprotno tem nevarnejše.

Po razpravi o italijanskem vsečilišču, koja začeva se je še odkazala proračunskega odseku, se je začelo prvo čitanje državnega proračuna. Razprava še ni končana in se bo dne 6. novembra nadaljevala. Izmed Slovencev je govoril poslanec B r e n c i č. Med slovenskimi poslanci je poslanec Brenčič najmlajši. Mlade poslance se rado posluša, kadar prvič nastopajo. Pri Brenčiču pa je okolnost, da je premagovalec dvornega svetnika Ploja, priveda še več poslancev v njegovo bližino, da poslušajo njegova živahna izvajanja. Poslanec Brenčič govoril gladko in s povarkom prednaša ostre napade na nasprotnike. Govoril je v zbornici o krivičnih razmerah na Spodnjem Štajerskem pri političnih oblastih. Poslanec zahteva, da se nastavlja uradniki slovenske narodnosti in da se ne uporablja žandarjev za razne važne posle, za katere sploh nimajo prave sposobnosti. Pri sodnijah na Spodnjem Štajerskem se prestavljajo slovenski sodniki v druge sosednje dežele, pri nas pa nastavlja narodu tuje ljudi, kateri sploh našega ljudstva ne razumejo, zategadelj je naše ljudstvo velikokrat po krivici kaznovano, ker sodnik ne zna jezika ljudstva.

Governik navaja, kako se je pred par leti zgodilo v Ptiju, ko je imela Ciril Metodova družba tam občni zbor, kako so tistikrat Nemci divjali proti Slovencem in bili potem samo za par dni kaznovani, ker se slovenskim pričam ni verjelo, temveč samo policajem; en Slovenec je bil pa kaznovan, čeravno ni nikomur nič storil, ampak so ga Nemci zavoljo slovenskega znaka napadli, na tri tedne in vse stroške, poleg tega pa je bil še za 260 kron okrajen. Governik je zahteval, da se celjsko slovensko-nemško gimnazijo spremeni v višjo in ptujska gimnazija podržavi, da ne bodemo samo Slovenci davek plačevali zraven, koristi pa nijkoršne imeli od nje. Z našimi dijaki se na tem zavodu zelo čudno postopa.

Osebno-dohodniški davek se v nižjih stopinjah ne sme zvišati, ker mora kmečko ljudstvo tako preveč davka plačevati. Uradniki trdijo, da ne morejo izhajati pri tej draginji, pa je treba pomisli, da se jim je v 10. letih itak trikrat zvišala plača.

Governik vpraša vlado, kendar se bode pomagalo kmečkemu stanu v gospodarskem oziru, in opozarja vlado, da naj nikar našega kmečkega ljudstva preveč ne obremeniti, kajti potprežljivosti ljudstva je tudi lahko enkrat konec. Kar se tiče poljedelskega ministrstva zaradi čmilijonskega zaklada, kateri je namenjen za pospeševanje živinoreje, se je dosedaj uporabil samo za druge reči. Spodnještajerci od tega zaklada niso skoraj nič dobili. Govornik je pozival vlado, da naj zanaprej kaj takega prepreči in naj skrbi, da bodo naši živinorejci imeli od tega denarja res kaj koristi.

Posl. Pišek je v imenu Slovenskega kluba pri ministrstvu za javna dela zaradi preložitve drž. ceste od Gornje Poljske, oziroma Slov. Bistrike v Konjice, posredoval. Po sedanjem načrtu bi bila nova, oziroma preložena cesta 9 metrov široka in bi stala 360.000 kron. Vlada pripozna, da je nujna potreba, to državno cesto preložiti, ker sedaj ima do 13 odstotkov strmine in po novi cesti bi znašala strmina samo do 5 odstotkov. Ta preložitev bi prisla mnogim posestnikom v veliko korist. Da se pa znižajo stroški, bode dala vlada načrte prenarediti in se namerava zgraditi samo 7 metrov široka državna cesta, katere širokost bi tudi začestovala.

Posl. dr. Verstovsek je v seji državnega zборa dne 28. oktobra vložil interpelacijo radi postopanja graške trgovske zbornice proti obrtno-nadaljevalni šoli v Šoštanju.

V seji draginjskega odseka dne 26. oktobra je bil po daljši razpravi sprejet predlog dr. Verstovške:

1. C. kr. vlada se poziva, podpirati občinske uprave mest in trgov in v sporazumljenu z njimi oskrbovanje z živili, po možnosti velike trge z živili v prodaji na drobno oskrbovati in potrebno ukreniti, da se na več straneh vrši razprodaja; pri tem je treba skrbeti, da se za ubožnejše sloje v mestih oskrbi jo potrebne mestne in tržke mesnice.

2. Poljedelcem in živinorejcem se dovoljuje, svojo živino prosti klati, če to dovoljujejo zdravniško-redarstvene določbe, ali če živine iz katerihkoli drugih vzrokov ne morejo prodati. Zadruge za mesoprodajo naj vživajo tudi to prostost. S tem se varuje mesarska obrt, obenem pa je tudi proizvajalem dana možnost, po zastrupah za mesoprodajo vnovčiti svojo živino.

V draginjskem odseku se je tudi razpravljalo o resoluciji, da se sme doma pečeni kruh svobodno prodajati, brez da bi se imelo za to pekovsko obrt. Na ta način se da stopiti na prste opim pekom, ki kruh tako neprimerno podražijo. Sprejel se je tudi predlog, da naj opusti vlada letos carino na koruzo, da se ista lahko ceneje izvaja iz Rumunije, ker se letos čuti v naših krajih povsod veliko pomanjkanje koruze.

Italijansko-turška vojska.

Italijani so si predstavljali, da bo zasedanje Tripolisa šlo gladko od rok. Upali so, da se jim Turki, oziroma Arabci niti ne bodo resno postavili v bran. Poročila zadnjih dni o bojih v Tripolisu pa pričajo, da se bodo imeli Italijani še precej časa trdo boriti

ter da bo padlo še tisoče in tisoče italijanskih vojakov, predno bo vsa Tripolitanija v rokah Italijanov.

Vojsko se je še le začela.

Prava vojska se še le začenja. Domačini v Tripolitaniji se upirajo za sedaj le Italijanom, a ker so tudi verski razlogi, bi gibanje utegnilo kmalu postati nevarno vsem Evropejcem. Dosedaj je dospelo pred Tripolis 30.000 domačinov, in sicer cela pleme Številnimi kamelami in velikimi zalogami jestvin. K četam je došlo več višjih turških častnikov. Vrhovno-poveljstvo Turkov in Arabcev ima Husejn Riza paša, učenec nemških častnikov iz Soluna. Že pred dnevi so arabske pomnožene čete baje iznenadile neko italijansko konjeniško četo, ter jo pobile. Zadnji dogodki so vzbudili pri Evropejcih v Tripolisu nemir, ker se je bati, da je italijanska vojaška moč v Tripolisu preslaba, se ustavlja paraščajoči turški in arabski moči.

Kakor vse kaže, se bo bojni ples še le začel. Prvo je prišel nepričakovani odpor v Bengaziju, a sedaj je prišel na vrsto tudi Tripolis sam. Italijani so pričovali, kakor da bi Arabci komaj pričakovali, da jih rešijo izpod turškega jarma. Ko so zasedli Italijani Tripolis, so italijanski listi pisali, da so jili Arabci pozdravljali kakor odrešenike ter poljubljali roke italijanskim vojakom. Sedaj se je pokazalo, koliko resnice je bilo na vseh teh italijanskih pripovedovanjih. V očivid italijanske vojne sile so Arabci imeli pogum, da so se uprli Italijanom. Lahko si torej mislimo, kak sprejem čaka Italijane še le v notranjosti! Vrhovni italijanski poveljnik general Kaneva postopa, kakor se vidi, kot pravi mož sablje. Ustreliti je dal dne 25. oktobra 31. Arabcev; na ta način spravljajo Italijani vsak dan svoje sovražnike na drugi svet. To je gotovo odločno-postopanje, ki pa Italijanom ne pridobi domačinov, pač pa rodil mnogo novega sovraštva. Gotovo pa je, da čaka Italijane v Tripolisu še bridle ure.

V roč boj blizu mesta Tripolis

se je vršil dne 26. oktobra. Italijani poročajo, da je bilo na turški strani 1000 mrtvih in 4000 ranjenih. O svojih izgubah pa Italijani pravijo, da ne znašajo več kot 100 mrtvih in nekaj stotin ranjencev. Angleški listi pa poročajo, da so izgubili Italijani v tem boju blizu 700 mož. Kako resnice poročajo Italijani, se tudi razvidi iz tega, ko na eni strani pišejo, da so imeli Turki 1000 mrtvih in 4000 ranjenih, a so se morači vključili temu italijanske čete — umakniti. Italijanski listi pišejo o tem vročem boju:

Po mirno minuli noči je bilo ob zori opazovati, da se pripravljajo Turki, podpirani od Arabcev, na novi boj. Bila je to očividno velika četa oboroženih, približno 6000 mož. Takoj po solnčnem vzhodu so italijanski zrakoplovi izsledili sovražnikove postojanke. Boj je bil srdit, zlasti na središču, ker je sovražnik hudo napadel; pri tem je prišel celo do italijanskih utrd. Sovražnik je postal prve čete v boj v raztegnjenih vrstah in jih je ojačeval iz dveh velikih rezerv. Nato je prodiral sovražnik v zaprtih vrstah in je skušal predpreti naše vrste, vendar je bil po hudi borbi odbit z velikimi izgubami. Tudi na najskrajnejšem levem krilu je bil boj zelo hudo. Sovražnik je skušal zajeti naše čete od strani, kar se je pa popolnoma ponesrečilo. Širje veliki topovi, nastavljeni na nekem hribčku, so streljali na sovražnika.

Nekoliko oddelkov 44. pešpolka je pustilo, da so prišli Arabci do utrd, ne da bi streljali, ter so pričeli, potem, ko je prišel sovražnik prav blizu, močno streljati, tako, da je bil sovražnik ob velikih izgubah prisilen, umakniti se. Nato so naše pehotne čete zapustile utrd, in so napadle sovražnika z bajonetom. Arabci so se nekaj časa branili, potem so se pa razkropili.

Osmo stotinja 84. pešpolka je po sijajnem napadu z bajonetmi osvojila zeleno zastavo Arabcev ter je isto vrgla nazaj. Kljub streljanju vojne ladje „Sicilia“ so Turki skušali nastaviti topove, kar se jim pa ni posrečilo. Izgube sovražnika so precej velike. Na bojišču je padlo najmanj 1000 vojakov, veliko jih je bilo pa ranjenih. Naših izgub ni možno točno navesti, mrtvih in ranjenih utegne biti okoli 100 ali nekaj več. (Se teh niso mogli Italijani točno našteti, dočim so na turški strani točno našteli najmanj 1000 mrtvih!!)

Klanjekristjanov v Bengaziju.

Iz Bengazija javljajo, da je prišlo tam do velikega klanja kristjanov. V noči od 24. do 25. oktobra je namreč nek vodja Arabcev dal od par sto svojih pristašev obkloti katoliški misijonski zavod. Voditelj hiše, pater Humbert, se je hotel pogajati z voditeljem druhali. Ponudil se je, da pretrpi vse muke, samo da se prizanese njegovim varovancem. Ravnatelj misijona je bil usmrčen z udarcem sablje in truplo razmesarjeno. Nato je zadela vse prebivalce hiše enaka usoda. Od misijonske hiše so se podali morileci v katoliško zavetišče otrok, kjer so umorili patra Josipa od Kongregacije sv. Kamila ter povzročili med 10- do 12letnimi otroci strašno krvavo klanje. Deklice in dečki so bili odkupljenci otroci sužnjev. Več Evropejcev, ki so prihiteli, da bi čuvali oba zavoda, je bilo tudi ranjenih. — Novejša poročila pravijo, da vest o klanju kristjanov ni resnična. Izmislišli so si jo baje Italijani, da bi pridobili Evropejce na svojo stran.

Zvezamed Bolgarijo in Grško.

Med Bolgarijo in Grško je došlo do zvezede za slučaj vojske s Turčijo. Glasilo vladne „Mir“, je objavilo izjavo, da će bi Turčija napadla Grško, Bolgarija tega ne bo mirno gledala; enako izjavo je prine-

slo glasilo grške vlade, v kateri je rečeno, da Grška ne bo mirno gledala, ako bi napadla Turčija Bolgarijo.

Gospodarske posledice vojne.

Italijanska mlinarska delniška družba „Molini veneti Emiliana“, ki ima v Turčiji svoje glavno ozemlje za spečavanje moke, je moralna radi vojne ustaviti dobavljanje blaga in odpustiti velik del delavstva. Tudi v italijanskih tovarnah sladkorja je nastopila kriza, ker ni mogoče pošiljati blaga v Turčijo. Turška vlada je določila, da je odslej uvedena za blago iz Italije 100 odstotna carina. Nepričakovano hudi odpor arabskega prebivalstva v Tripolisu vzbuja strah, da se vojna podaljša, kar bi seveda zelo povečalo vojne stroške. Vojne stroške se ceni na 200 milijonov lir en mesec. Vlada je računala z dvomesečno vojno in razpoložljiva sredstva znašajo 400 milijonov lir. Vsakdanji vojni stroški znašajo 6 do 7 milijonov lir. Italija bo morala najeti zopet novo posojilo.

Novejša poročila.

Napad Turkov dne 26. t. m. na Italijane je bil strašen. Laško poročilo pravi, da so Italijani po izredno hudem boju sicer napad odobili, da pa se boj ni odločil, ker je velika večina turške vojske nedotaknjena in čaka dalje v svoji prejšnji postojanki. Po poročilu generala Kaneve je bilo Lahov 12.000, Turkov pa blizu 3 do 4 tisoč. Po istem poročilu se je odločila bitka ugodno za Lahe vsled tega, ker so slednji prevarali sovražnika, da je prišel v območje topov laških ladij, ki so ga prisilile, da se je umaknil. Lahi so se zdaj umaknili nazaj, baje ker je smrad trupel neznosen in ker trupla okužujejo vodo. V Tripolis je odšlo iz Sicilije nadaljnih 5000 vojakov. Rodeva Tibu in Tuareg, ki štejeta 10.000 mož, sta se pridružila turški armadi. Dočim govorijo Lahi o tisočih mrtvih Arabcev, o svojih izgubah, se danes ne povедo niti približne številke. Pri Tripolisu je okoli 60 tisoč Turkov in Arabcev. Pri napadu iz zasede so bili Italijani skoro popolnoma pobiti. Le s težavo se jim je posrečilo, vzdržati svoje postojanke. Vstaja v Tripolisu je povzročila vnovič krvave boje, pri katerih je menda padlo 180 Italijanov. Italijani preiskrivajo nadalje poslopja, da bi našli skrito orožje. Vsak dan ustrelje 40 do 50 Arabcev.

Da Lahom huda prede, dokazuje poročilo, da je laško brodovje dobilo nalog, da zasede otoka v Egejskem morju. — Srbija iz varnostnih ozirov mobilizira vojaštvo ob Drini.

Turško vojaštvo v Tripolisu je baje z vsem preskrbljeno, da lahko deželo leta in leta brani. Tripolis bo postal za Italijane veliko pokopališče.

* * *

Italijane spremila zadnje dni nesreča. Dne 23. oktobra so bili Italijani pri Gargarehu in Karbiju bližo mesta Tripolis hudo teheni. Turki in Arabci so imeli v boju ugodno postojanko, njih strelji so kar vrstoma morili Italijane, ki so imeli na stotine mrtvih in ranjenih. Turki so zasedli več važnih utrdb. Beg Italijanov je bil splošen. Mnogo Italijanov je bilo vjetih. V italijanski armadi baje ni pravega reida in discipline. Italijani so tudi zelo slabici streli, kar pa se o Turkih in Arabcih ne more reči. — Novejša poročila pravijo, da so Turki zopet zasedli studence pri Bumeliano. S tem je izgubilo mesto Tripolis edini vir pitne vode. Ta izguba utegne postati za Italijane usodenoma. Poroča se tudi, da so Turki in Arabci zopet zasedli mesti Tripolis in Bengazi, a ti dve poročili bosta najbrž prezgodnji.

Razne novice.

Iz sedne službe. Imenovan je pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Mariboru dr. Milko Gaber avskultantom v področju graškega nadodsodišča.

Odkovan konjiški rojak. Sveti oče je odkoval našega rojaka gospoda Jakoba Pukla, posestnika v Enzersdorfu pri Dunaju, s častnim križcem.

Dijaški kuhinji v Mariboru so premilostljivi gospod knez in šef zopet darovali 50 K; za mili dar se jim prisrčno zahvaljuje — odbor.

Pogreb † dr. Jos. Vošnjaka. Bil je megleni dan dne 23. oktobra, ko se je na prijaznem gričku na Visovljah pri Sv. Venčeslu nad Slov. Bistrico zbrala velika množica slovenskega ljudstva, da spremi k zadnjemu počitku odličnega rodoljuba in pisatelja, dr. Josipa Vošnjaka. Slovesen je bil njegov pogreb. Da-siravno je bilo slabo vreme, vendar je prišlo veliko število rodoljubov spremljat starostno štaj. Slovenec na njegovem zadnjem potu. Pogreba se je udeležilo 10 duhovnikov, vodil ga je od hiše do Sv. Venčesla župnik in pisatelj Pankracij Gregorc. Pevski zbor je pri Vošnjakuhiši in na grobu zapel dve žalostinki. V slovo rajnemu rodoljubu so govorili ob grobu župnik Gregorc, ki je omenjal pokojnikovo delovanje za duševni in telesni blagor naroda, dr. Ilešič kot zastopnik Slovenske Matice, nečak pokojnika dr. Bogumil Vošnjak in profesor Perušek iz Ljubljane. Ko so spuščali rakev v hladni grob, je zajokalo ljudstvo, kajti z Vošnjakom je izgubilo odkritosrčnega in zvezstega svojega prijatelja. — Prijatelj pokojnikov nam poroča o zadnjih njegovih urah sledenje: Dr. Vošnjak si je sam določil obleko, v kateri ga naj pokopljejo. Mirno se je pripravljal na smrt. Ne dolgo pred smrtno se je izrazil: „Rad umrjem! Čemu še sploh živim?“ Mirno, brez vsakega boja je zaspal. Dan pred svojo smrtno dne 20. oktobra je opolnoči zapisal v svoj dnevnik sledenje zanimive besede: „O večni Bog, budi milostljiv, duši moji! Ne sodi je preostro! Blagoslov moj

ubogi slovenski narod, da bo združen z drugimi Slovani dosegel vzvišeni cilj, ki si mu ga v sviji neskončni modrosti določil v zgodovini človeštva!“ — Bodl blagemu pokojniku lahka zemljica, katero je takoj ljudil!

* Lepa zmaga. V mestu Kamniku na Kranjskem je pri občinskih volitvah v vseh treh razredih zmaga katoliško-narodna stranka. Navdušenje med pristaši je velikansko, ker je to prvo večje slovensko mesto, kjer bodo gospodovali katoliško-narodni občinski očetje. Vsepovsod gremo naprej.

* Iz nemške hiše. Poročali smo že, da so si zastopniki spodnještajerskih štajercijancev, Malik, Markl in Wastian, hudo v laseh. Markl in Wastian sta pozvala Malika na dvoboj. Častni sod, ki se pred vsemi dvobojevom posvetuje, ali napovedani dvobojevniki niso storili kaj takega, da ne smejo več dati zadoščanja, je izrekel, da Malik nima več pravice do dvoboj. Pustil si je že reči, da je lažnjivec, obrekovalec, a se ni dvobojeval. Vsled tega se dvoboj sedaj ne bo vršil, a „Štajerčevi“ poslanci se bodo gotovo še dalje napadali.

* Češka živina. Opozarjam v tej zaidevi na članek na prvi strani: „Kako se briga Kmetijska družba v Gradcu za blaginjo kmeta.“

* Evharističen shod (za počeščenje presv. Rešnjega Telesa) za celi svet se bo vršil prihodnje leto na Dunaju. Letos je bil na Španskem v Madridu. Pokroviteljstvo čez shod je prevzel naš presveti cesar, kar je neizmerno razveselilo vse dobre katoličane.

* Zopet vinski davek. V sobotni seji državnega zabora dne 28. oktobra je mimogrede omenil finančni minister Mayer tudi, katerega davčne načrte hoče predložiti. Imenoval je: davek na žganje, na pivo, vino, samodrče (avtomobile), na dedščino, vžigalice itd. Ni pa se izrazil, ali ima v mislih samo davek na vino v steklenicah, ali pa sploh na vino. Treba je torej, da so naši vinogradniki zopet na straži.

* V Avstriji živinoreja nazaduje, ker jo vlada premalo podpira. To nam kažejo naslednje številke: V Avstriji je na sto ljudi 36 goved, v Nemčiji pa samo 34. In vendar se na Nemškem ne potegujejo za vpeljavo argentinskega mesa, temveč pospešujejo v veliko večji meri kot pri nas, domačo živinorejo, zato je tudi v Nemčiji blagostanje kmeta in obrtnika veliko boljše nego pri nas.

* Naše zadružno in gospodarsko delo. V četrtek, dne 26. oktobra se je vršila v Mariboru glavna skupščina štajerskega pododbora Zadružne zveze v Ljubljani. Navzočih je bilo nad 60 zastopnikov spodnještajerskih zadruž. Zborovanje je otvoril predsednik pododbara, g. d. r. Hohneck, ki je iskreno pozdravil vse navzoče, posebej še župana g. Antona Beleca iz Št. Vida pri Ljubljani, dež. poslanca Ozmece in Novaka ter zastopnika Kmetijske družbe, župana Thalerja. Zborovanje je vodil deželni poslanec Ozmec e. Župan Belec je nato predaval o strojnih zadružah. Zanimivo predavanje se bo priobčilo v „Gospodarskih Novicah“. Nadrevizor Pušenjak je poročal o delovanju pododbara v letu 1910. Zadružna Zveza je zelo živahno delovala, pomagala je slabejšim članicam, v času, ko je bilo splošno pomanjkanje denarja, je dobro izhajala, je strogo nadzorovala članice, z okrožnimi zadružnimi shodi in tečaji je vzbujala med ljudstvom smisel za zadružništvo. Na novo so se ustavile 4 zadruž, k Zvezi je pristopilo osem zadruž, odpadli ste samo dve; skupno šteje sedaj Zadružna Zveza na Spodnjem Štajerskem 103 članice, med temi je 89 posojilnic. Včlanjenih je bilo v naši organizaciji okrog 22.000 članov. Hranilnih vlog imajo naše posojilnice 18 milijonov kron, prometa je bilo v letu 1910 28 milijonov. Čisti dobiček je znašal nad 65.000 kron. Naše posojilnice so imele skupno 2 milijona odvijsnega denarja, in sicer v času, ko je bilo pomanjkanje denarja povsod, kar je gotovo veselo znamenje. Zadružna Zveza je preredila dva zadružna tečaja, kajih udeleženci vzorno delujejo v domačih zavodih. Mnogoštevilni so bili okrožni zadružni shodi in gospodarska predavanja. Revizij se je izvršilo 5. Zadružna Zveza deluje z vso vnemo za gospodarski napredok našega ljudstva, za živinorejo itd. Naše stremljenje gre na to, da se ustanovi samostojna Zadružna Zveza za Spodnje Štajersko, ki bo sprejemala samo štajerske zadruž. Samostojna Zadružna Zveza v Mariboru bi bila tudi velikega naročnega pomena. Poročilo se je vzeloz odobravanjem na znanje. V načelninstvu pododbara se je izvolil nato stari odbor. Nato se je skleplilo, da smejo posojilnice v bodoče sprejemati le take člane, ki se niso člani kake druge zadruže z neomejeno zavezo. Razprave o posameznih točkah so se udeleženci pridno udeleževali. Prečital se je še dopis poslanca dr. Benkoviča, v katerem naglaša, da je poslanec Pantz stavil v državnem zboru predlog, naj bi država malim posojilnicam v alpskih deželah posojilo na nizke obresti, da morejo te zadruže dati posojila kmetom, ki so v bedi. Slično resolucijo je poslala skupščina na poljedelsko ministrstvo, ki se prosi, naj tako pride na pomoč slabejšim posojilnicam na slovanskom jugu. Predsednik zaključi nato lepo in zanimivo zborovanje. Naše gospodarsko in zadružno delo bo rodilo gotovo obilo dobrih sadov.

* Zadružne šole četrti tečaj se prične dne 3. novembra t. l. Ker so se dosedanjih tečajev izvrstno obnesli in so se naučili slušatelji za trgovino in zadružništvo res mnogo potrebnega, so vsi hvalenjši šoli, ki jih je sprejela v pouk. V zadružno šolo se sprejemajo kmečki mladeniči, ki so starci najmanj 16 let, če

znajo dobro brati in pisati. Šola traja od Vseh svetih pa do Velike noči prihodnjega leta, torej le zimski čas. Ker za to šolo ni treba plačati tudi nobene šolnine, priporočamo našim boljšim posestnikom, da pošljajo svoje sinove v Ljubljano v Zadružno šolo. Kdor se hoče vpisati, naj pošlje takoj svoj krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 5 krov vstopnine na našov: Slovenska trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg štev. 2. Tam je dobiti tudi vsa druga pojasnila!

* Slov. kat. izobr. društvo „Kres“ v Gradcu. Dne 22. oktobra se je vršil ob veliki udeležbi in zanimanju članov IV. redni občni zbor društva „Kres“. Iz poročil odbora omenjamo glavne stvari: Blagajnik Iv. Gajšek poroča, da je imel „Kres“ v minolem letu 1585 K 09 vin, dohodkov. Stroškov je bilo 1562 K 22 vin. Tajnik poroča, da je imel odbor v minolem letu 21 sej. Predavanj je bilo skupno s poučnimi tečaji 49. Predavalni so razni gospodje, namesto: Vil. g. Ljubša, dr. A. Zdešar, dr. Hohjec, dr. I. Krek, poslanec Goštinčar in gosp. urednik „Bogoljuba“, J. Kalan. Največ predavanj pa so imeli naši katolički akademiki „Zarjani“, kateri so vodili tudi socialni kurz, računske vaje in pouk o zadružništvu. Na novem odru je priredil „Kres“ že 7 igrokazov. Razun tega pa je imel še pet domačih zabav ob raznih prilikah. V „Kresu“ so se v minolem letu na novo osnovali slednji odseki: Orel, Dekliška zveza, tamburaški zbor in fantovski pevski zbor. Vsi odseki so dobro izvrševali svojo nalogo na storili, da se je novim članom, ki jih je pristopilo od lani 161, omilil „Kres“, kjer so našli skozi celo leto obilno poštene zabave. K temu je izborni pomoglo tudi dejstvo, da se je preselil „Kres“ dne 1. maja v slovenske prostore v hiši društva Sv. Marte. „Kres“ je pa posredoval tudi glede prenocišč in in služb za one Slovence, ki so se oglastili v njem. Preskrbel je delo 30. rokodelcem in jim dal prenocišča, oziroma poskrbel stanovanja. Dopisi, ki prihaja na „Kres“ v tem oziru, so nam priča, da Slovenci po domovini poznajo „Kres“ in njegovo, sicer težavno, ali vendar uspešno delo. Tako naj bi bilo i nadalje. Kdor misli iti v Gradec, naj tega ne stori poprej, dokler ne vpraša za svet v „Kresu“, ki mu drage volejje odgovori. Pismu naj se vedno priloži znak za odgovor. Opozarjam zlasti naša društva, naj priporočajo „Kres“ znancem, ki so morda že v Gradcu, a še ne vedo zanj. Izvolil se je za leto 1912 slednji odbor: Fr. Vehovar, mizar, predsednik; Rado Kozar, slikar, podpredsednik; Fr. Kvas, krojač, tajnik; J. Tramšek, mizar, blagajnik; Pavel Rupnik, stud. iur., knjižničar; Al. Pukšič, zidar, gospodar; Erman, Vipotnik in Globočnik, vsi mizarji, pa za namestnike. Nato je sledilo predavanje gospoda Puntarja, kateri nam je z živo besedo naslikal delovanje „Kresa“ do sedaj, iz katerega naj se učimo, delati naprej. Doslej se je pokazalo, da more le društvo, katerega člani so prežeti krščanske misli, dosezati uspehov za zapuščene graške Slovence. Burno odobravanje je bilo požrtvovalnemu socialnemu delavcu dokaz, da smo vsi do zadnjega njegovih misli. Nato je naznani tajnik, da se danes poslavila od „Kresa“ naš prvi zvesti delavec Ivan Gajšek, ki otvoril svojo mizarsko delavnico v Poljčanah. Člani so vrlega, tovariša živalno po zdravljeni v dokaz, kako cenijo požrtvovalno delo. Nato se je zaključil občni zbor.

* „Zarja“, kat. akad. tehnič. društvo v Gradcu, si je izvolilo na I. rednem občnem zboru dne 27. t. m. slednji odbor: cand. iur. Jakob Hodžar, predsednik; stud. iur. Franc Detela, podpredsednik; stud. phil. I. Sivec, tajnik; stud. phil. Josip Gombotz, knjižničar; stud. geog. France Verce, gospodar; stud. iur. Joško Šenk, odb. namestnik.

* Slov. Straža posreduje — srečo! Kdo ne želi nekoč zadeti glavnega dobitka? In to ni niti tako težko. Pred vsem je treba imeti srečko, in Slov. Straža posreduje, da si tako vsakdo, ki si v upanju na glavni dobitek hoče utrgati mesečno par kronic, na prav lahek način pridobi. Torej par kronic mesečno in glavni dobitek mora biti zadet! Ker je tedaj celo stvar tako priprosta in poceni, naj bi nikdo ne odlatal, ampak takoj pisal Slovenski Straži, da mu v obliki srečke preskrbi vstopnico v krog tistih srečnih, ki imajo upanje, da zadenejo glavni dobitek. Pri prodaji vseke srečke pa Slovenska Straža zasluži, tudi nekaj kronic, katere ji bodo v prid obmejni Slovencov govorito dobro došle. Vsa potrebnia nadaljnja pojasnila daje in naročilne listke razpošilja za Slovensko Stražo iz prijaznosti g. Valentim Urbančič, knjigovodja Vzajemnega podpornega društva v Ljubljani.

* Marijin kolek. Krasen Marijin kolek s podobo romarske cerkve na Brezjah, je v zalогi Slovenske Straže v Ljubljani. Opozarjam na ta kolek posebno če župne urade in člane ter članice Marijinih družb, da ga vedno rabijo na svojih pismih. Posamezni kolki so po 2 vin. Naročajo se v pisarni Slovenske Straže v Ljubljani.

* Trgatev v Evropi. Iz vseh krajev priljajajo poročila, da je letošnja trgatev povoljna. Italija računa na 41 milijonov hektolitrov (leta 1910 samo 29 milijonov); Francoska je pridelala 45 milijonov hektolitrov; Španija je veliko škodovala letaščina vročina, vendar računa na 16 milijonov hektolitrov; na Portugalskem je naredila peronospora precej škode, vendar pa bo srednje dobra letina. Izredno dobro je izpadla trgatev v Nemčiji, in sicer tako, da si morajo države, ki izvažajo v Nemčijo vino, poiskati drugih vinških trgov. Najslabša trgatev je pa na Grškem. / V Avstriji je bilo splošno srednje vinsko leto.

* Vinorejce opozarjam na damašnji inserat dež. odbora glede naročitve cepljenih trt. Ker je rok kratek (10. nov.), se morajo tisti, ki hočejo dobiti trte iz deželih nasadov, takoj pobrigati za nje. Vsekako

čudno pa je, da so nemški listi že pred tednom prisneli ta inserat dež. odbora. Da se Slovence tako zavrstavljajo tudi v tem oziru, proti temu se odločno zavarujejo.

* **Vinogradnike**, kmetijske podružnice opozarjamo na današnji oglas g. Fr. Viogrincu, posestniku pri Sv. Andražu v Slov. gor. Na prodaj ima on mnogo kolja za vinograde in dog ter hrastovega lesa za sode.

* Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: dr. Firbas, c. kr. notar, 20 K; Fr. Repolusk, župnik, 4 K; Stamberger Jozefa, nabrala na dekliskem shodu v Veliki Nedelji 17 K; v Slovenskem klubu v Sarajevo nabral nadzornik Pohl in poslal dr. Preindl 8 K; okrajna posojilnica v Ormožu 20 K; Tkavec, stolni kaplan, 10 K; dr. Lemež, advokat, mesto vence na grob dr. Vošnjaka, 10 K; Franc Ogrizek, župnik, 4 K; Berdnik-Jurko, Slovenjgradec, 10 K; kmet Prelig 1 vagan krompirja, 2% kg zabelja; kmet Munda 2 vagana krompirja, 5 kg čebulja; Modrinjak Janez, kmet, 2 vagana krompirja. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam: stotero Bog platiti!

* „Danica.“ Slovensko katoliško akademijo tehničko društvo „Danica“ si je izvolilo na prvič običen zboru v 35. tečaju dne 25. oktobra 1911 sledči odbor: fil. Ivan Gruden, predsednik; iur. Josip Orel, podpredsednik; iur. Josip Markočič, tajnik; fil. Franc Pozlep, blagajnik; iur. Lovro Bogataj, gospodar; iur. Stanek Majcen, I. knjižničar; iur. Ivan Koch, II. knjižničar; vet. Franc Samec, arhivar; for. Anton Resman, zapisnikar.

* „Kres“ v Gradcu priredi dne 19. novembra 1911 izlet k novembra v slovenski gostilni „pri Andreju Hoferju“, Prokopsgasse 12 (vhod v Herrengasse pod kavarno „Evropa“) Martinov večer z zanimivimi vsporedom. Začetek ob štirih poldobu. K obilni udeležbi že danes vabimo člane in po njih vpeljane goste.

* „Kres“ v Gradcu priredi dne 19. novembra 1911 izlet k „Mariji Trost“, kjer se vrše slovenske litani. Opozarjam že danes graške Slovence na to izrednost z željo, da se prvih slovenskih litani pri „Mariji Trost“ obilo udeleži.

* **Odbor** Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju vabi na občni zbor, ki se bo vršil dne 10. novembra 1911 ob 7. uri zvečer v odvetniški pisarni dvornega in sodnega odvetnika gospoda dr. Stanke Lapajneta na Dunaju, I., Bräunerstrasse 10, z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo (tajnikovo in blagajnikovo); 2. poročilo preglednikov; 3. volitve; 4. imenovanje častnih udov; 5. služajnosti. — Ako zbor ne bo sklepčen ob določeni uri, se bo vršil eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih udov (par. 22 dr. pr.)

* Za „Slovensko Stražo“. Na inštalaciji č. g. župnika Iv. Sekola v Vogrjah nabrala gdč. L. Sadjak 20 K, podružnica na Sladkigori 27 K, iz nabiralnika „Slovenske Straže“ v Celju 10 K, Mohorjani pri Sv. Duhu pri Lučah pri po č. gospodu Jak. Roschmannu 1 K, Mohorjani v Makolah po č. gospodu Mihaelu Lenovšku, župniku, 10 K, Mohorjani v Zavodnjah pri Šoštanju po č. gospodu Rozmanu 6 K, Mohorjani v Št. Jakobu v Rožu po č. gospodu M. Ražunu, župniku, 15 K, Mohorjani v Brdu po č. gospodu Antonu Sturm, župniku, 3 K, Mohorjani v Gotovljah po č. gospodu Jakobu Zupančiču, župniku, 15 K, Mohorjani v Šmartnem na Paki po župnem uradu 15.37 K, Mohorjani v Žihpolju po župnem uradu 5 K, Mohorjani v Št. Juriju na Vinogradih 5 K. Naprej, Slovenci in Slovenke za „Slovensko Stražo.“

* **Krog 3000** obrabljenih znakov je nabrala za „Slovensko Stražo“ Kristina Langeršek v Celju. Hvala!

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Že večkrat je „Slovenski Gospodar“ poročal, kako mariborski okrajni zastop upošteva zahteve kmetov glede cest. Drugi okraji, n. pr. Šentlenartski, v katerem gospodarijo zavedni slovenski kmetje, skrbijo vedno, da se zdajo nove ceste tam, kjer so najbolj potrebne. Kdor se n. pr. spominja, kako blatna je bila pot iz Št. Lenarta k Sv. Juriju in od tam na vse strani. Dokler je bil tamošnji okrajni zastop v rokah Šentlenartskih tržanov in posilnemcev, so se ceste zanemarjale. Red je napravila še le slovenska večina. Zelo dolgo se borijo kmetje župnij Št. Peter, Šmartin in Sv. Barbara za okrajno cesto med St. Petrom in Šmartinom na levi strani Drave. Ta cesta bi bila krvavo potrebna za te kraje. Če je jeseni slabo vreme, ali pa, če se skuja dupleški brod, pa je obširna okolica skoraj popolnoma odrezana od Maribora, kar se tiče tovornega prometa. Saj še peš ne moreš z lahka pregaziti blata. Mariborski okrajni zastop, ki že leta in leta pobira od nas kmetov okrajne doklade, nam mora zidati cesto med St. Petrom in Šmartinom! To naj bo naša zahteva. Kako velikega pomena bi bilo, ako bi bili letos prišli slovenski kmetje v okrajni zastop. Gotovo bi nam bili glede te ceste bolj naklonjeni, kot posilnemški meščani in tisti žalostni ljudje, ki so nas izdali. Občine, storite potrebne korake, da se vsaj v doglednem času izpelje ta cesta.

m **Maribor.** Slovensko gledališče v Narodnem Domu se otvoril najbrž še-le v nedeljo, dne 19. novembra. Igrali se bodo „Razbojniki“.

m **Pesnica.** Vlada je vendar ugodila ugovoru Slovencem in je razveljavila občinsko volitev I. razreda, v katerem so zmagali lansko leto vsled raznih nepravilnosti posilnemci. Volitev II. in III. razreda, kjer so zmagali Slovenci, je potrjena. Tako bo prešla v kratkem ta važna občina v roke slovenskih kmetov in bo tvorila močno predstražo med Mariborom in Südmarko. Volitev za I. razred se bo v kratkem vršila.

m **Ceršak ob Muri.** Kako naši nasprotniki lažijo. V nemških listih čitamo, da je baje na tukajšnji Šulerajnski šoli vpisanih že nad 40 otrok. To je naranost lažljivo! Dosedaj je bilo v tej šoli le nekaj nad 20 otrok, kljub temu, da jih je več kot polovico teh poslanih iz neke sirotišnice z Dunaja. Sedaj pa bo število otrok še manjše, ker so se nekateri starši vendar spamečevali. Mi hočemo šole, v katerih se bodo naši otroci vsaj kaj naučili in ne bodo zasramovali svojega maternega jezika. Mi tudi hočemo, da se učijo otroci slovenskega in nemškega jezika; v nemški šoli pa se ne sme spregovoriti slovenska beseda. To pa Šulerajnu glasno povemo, da so prazni njegovi upi, da bi cirberška mučilnica napredovala.

Sv. Anten v Slov. gor. Dne 25. oktobra je umrla po devetletni mučni bolezni 51 let stara žena in

vzgledna gospodinja Frančiška Kaučič, rojena Lovrec, posestnica v Smolincih. N. v m. p.!

m **Sv. Jurij** v Slov. gor. Nedeljska prireditve Dekliške zveze se je prav dobro izvršila. Igralki so igro „Vestalka“ prav izborno pogodile. Globok vtis je naredila igra v rimskih oblekah ob primerni prireditvi odra za posamezne prizore. Marija Androjna je govorila o nalogah kmečkega ženstva, Julka Rotman je deklamovala „Slava slovenski domovini“, pevski zbor je oskrbel pevske točke. Veliko zanimanje je vzbulil srečolov z lepimi dobitki. Cela prireditve se je vršila v znamenju veselega razpoloženja ob veliki udeležbi cenjenih gostov, domačih in daljnih. Mladerke, le vrlo naprej v smislu prave izobrazbe in poštene zabave!

m **Sv. Marija** v Puščavi. Sv. misjon se bo obhajal v naši romarski cerkvi letos od 11. do 19. novembra. Vodili ga bodo č. gg. lazarišti.

m **Sv. Lovrenc** nad Mariborom. Tukajšnja podružnica Slovenske Straže je imela dne 29. oktobra v prostorih gospoda Oswalda svoj prvi redni občni zbor. Podružnica šteje dosedaj 60 udov in dobro deluje. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik J. Pečovnik, tajnik J. Pavlič, blagajnik G. Zrnko, odbornik J. Korman.

m **Fran.** Podružnica „Slovenske Straže“ priredi v nedeljo dne 5. novembra 1911 po večernicah v društvenih prostorih občnega zbor z gorovom, petjem in gledališko predstavo, ki jo vprizorej domači mladeniči.

m **Sv. Martin** pri Vurbergu. V nedeljo dne 12. novembra obhajamo pri nas praznik farnega patrona. Pri pozmem cerkvenem opravilu pridiguje gospod dr. Hohnjec. To priliko bomo tukajšnja dekleta porabile, da si ustanovimo svojo dekliško zvezo. Ustanovni shod, na katerem bo govoril gospod dr. Hohnjec, bo takoj po drugem sv. opravilu. Mladina, pridi!

Ptujski okraj.

p **Ptuji.** Ptujsko okrajno glavarstvo je pravi sedenec nemškutarjenja. Vsi dopisi na županstva so nemški. Menda naj bi se župani nemški učili samo radi par uradnikov. Vprašamo gospode, ali je ljudstvo tukaj radi uradnikov ali uradniki radi ljudstva? Slavna županstva pa pozivamo, da naj brez strahu vracajo nemške dopise, zlasti tam, kjer župani nemški ne znajo. Svetli cesar sam je podpisal par. 19 državnih temeljnih postav, ki pravi, da so vsi narodi v Avstriji enakopravni. Če je paragraf tukaj, zakaj bi ga uradniki ne izvrševali? Morajo se nanj ozirati, zato vracajte nemške dopise. Opozarjam tudi gg. državne poslance, da malo pogledajo v pisarne raznih uradov in pridobe ljudstvu pravico, ki mu gre.

p **Ptuji.** Javno vprašanje na c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuju. V neki župniji ptujskega okraja smo kupili fantje smodnik, da bi streljali ob godu farnega patrona. Topiči so bili že nabiti, vse je bilo pripravljeno, da bi se sprožilo. Naenkrat pa pride mož postave, osovine, orožnik, pa prepove, da se nabiti topiči niso smeli izstreliti. Omenim naj še, da so možje, ki so hoteli streljati, bili tega popolnoma vajeni. Ob času branja v vinogradih pa so streljali vseposodi, in sicer tudi mali fantje in drugi neveči ljudje, a nikdar nismo slišali, da bi prišel mož postave in bi streljanje prepovedoval. Zato vprašamo c. kr. ptujsko okrajno glavarstvo, ali je ista postava zoper streljanje pri cerkvah in v vinogradih? In če je, zakaj na eni strani taka strognost, na drugi pa popustljivost?

p **Središče.** Orli so zbrali v svoje vrste cvet slovenske mladine. Ko je Sokol slađko spal, so Orli neutrudno delali; kar je bilo poštenih fantov še nezavednih in neorganiziranih, zbrali, potem pa lastne vrste očistili in gledali, da ne zraste med pšenico ljuščika in nobeno strupeno zelišče. S tem je zbudil Orel Sokola. Podrgnil si je Sokol od narodnih maškarad krmežljave oči, se stegoval in najprej samega sebe ogledal, kako je oskuben. Ker mu je ptica-roparica tovarišica „Svobodna Misel“ posadila nekaj novega perja, je sfrfotal in odletel na lov za fanti. Toda Sokol je preveč zamudil. Nič ni pomagalo, da si je poskubil gosposko perje ter ga nadomestil z „demokratičnim“. Ijudstvo ga noče poznati, pošteni fantje pa so se združili v okrilju Orla. Sokoli so sklicali sestanek, katerega se jih je udeležilo 7. Sokolom ne preostaja nič drugega, kakor vse te ljudi pobrati kakor oni kralji, o katerem sveto pismo — seveda v drugačnem smislu — pravi, da je povabil k sebi vse, ki so jih našli na potih in na stezah. Svetopisemski kralj pa je imel moč, da je te ljudi organiziral in discipliniral, pa tudi, da so imeli kaj vživati. Sokol pa nima nič, kar bi dal tem svojim povabljenecem. Zato bodo gotovo lovili v naših vrstah. Toda mi stojimo trdno in se bomo pred vsemi napadi branili skupno kot bratje. — Na zdar!

Ljutomerski okraj.

l **Ljutomer.** Požari v okolici Ljutomera in sosednjih župnijah so zadnja leta vedeni na dnevnu redu. Dne 26. oktobra so zgorela poslopja g. Puconja na Cvenu. Baje je nekdo začgal iz hudobnega namena.

l **Sv. Križ** na Murskem polju. Prečastiti gosp. dekan in vitez Franc Josipovega reda, Martin Jurkovič v Ljutomeru, so nam letos na aninsko nedeljo tako lepo in ganljivo pridigovali, da si štejemo v dolžnost, izreči jim na tem mestu za njih trud javno zahvaliti. Pozno se sicer spomnimo svoje dolžnosti, a na dejamo se, da nam blagovolijo to zakasnelost blagodušno oprostiti. Taki nauki in napotki k pravemu krščanskemu življenju so — naravnost rečeno: nepozabljivi. Veselimo se že zopot na prihodnjo pridigo pre gospoda dekanja. — **Fara.**

l **Malanedelja.** V nedeljo dne 5. novembra 1911 se vratil zborovanje kmetijske podružnice, na katerem govoril g. Skrlec in Vicanc. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

s **Slovenji Gradec.** Sekira poka hudo zadnja leta po gozdovih v slovenjgraškem okraju. Gozdovi so bili že od nekdaj ponos in glavni vir naših kmetov. Žalostni pogled je na gola rebra, tam, kjer je bil nekdaj lep košat gozd. Tujec se bogati z našimi gorskimi zakladi. Kmetje, polagajmo malo več važnosti na gozdove in lesorejo. Prišli bodo še hujši časi kot so sedaj in tedaj vam bodo gozdovi prav prišli.

s **Šoštanj.** Naše Bralno društvo je priredilo v nedeljo, dne 29. oktobra pri Rajšterju veselico s petjem, deklamacijo in igro „Jeza nad petelinom in kes“. Udeležba je bila jako obilna in sodelujoči so rešili svoje vloge prav povoljno. Pri igri so nastopile: Žožefka Ravljen, Neža Stanovšek, Ana Hrastnik, Ana Golob in Marija Kot. Po igri se je vršil srečolov s prav zanimivimi dobitki.

s **Na Muti** se je obnesla veselica dne 22. oktobra na korist ubogim otrokom slovenske šole prav povoljno. Dasi se domačini niso udeležili v tako velikem številu kakor drugokrat, ker so bili deloma zadržani, nekateri pa so se zbal vremena, vendar je bil še lep obisk. Pač pa so prihitali zavetni slovenski fantje iz 3—4 ure oddaljenega Remšnika v kaj lepem številu, kakor tudi vrla dekleta iz Marenberga. Ta mladina na skrajni jezikovni meji je pač lahko vzgled marsikam mlačnežem po naši domovini, ki ne posečajo narodnih prireditev, čeprav jih imajo čisto pred nosom, ampak rajši zapravljajo čas in denar na drugi način, ki je često škodljiv duši in telesu. Sosednji Vuzeničani tudi topot niso izostali. Dekleta so igrala „Čašico kave“, moški pa „Prepirljiva soseda“. Igralki in igralci ni potreba hvaliti, saj so že stari znanci na odrnu in vsak reši svojo vlogo prav dobro. Da se je dosegel primeroma še le čisti dobiček za uboge otroke, gre zahvala v prvi vrsti našim vrlim dekletom in fantom, potem pa seveda tudi občinstvu in ljubim gostom. Še posebej pa se moramo zahvaliti gospodu Priveršku, trgovcu na Muti, ki je v ta namen podaril sodček vina.

s **Pri Sv. Primožu** nad Muto kmetje prav pridno pritejajo love, ker so dobili letos lov v svoje roke, dasi je bil od nekdaj v najemu nemške gospode. Tudi letos se je zanj potegoval protestantovski doktor Mravlag iz Maribora, a slovenski kmetje ga niso hoteli pustiti.

s **Marenberg.** Tukajšnja dekliška zveza uprizori v nedeljo dne 5. novembra 1911 v trgu „Pri stari posti“ gledališko igro „Z viharja v zavjetje“ in „Dve klepetulji.“ Na vspredov je tudi nekaj pesmi in deklamacije. Ob enem nam bo izpregovoril župnik poslanec gospod dr. Karol Verstovšek nekaj bodrilih besed. Začetek ob 9/4. uri popoldne. K obilni udeležbi se vabijo vsi domači, bližnji in daljni sosedji.

Konjiški okraj.

k **Konjice.** Zaupniki Kmečke zveze se napravijo, da se ozro po svojih četah, da s primerno mirno in modro agitacijo zgoste svoje vrste; naj ga ne bo boljšega posestnika, ki bi ne stopil v krog boritev in delavcev za kmečke koristi. Pri tem se vas vabi, vrli kmetje, na naročbo stanovskega lista „Sl. Gospodar“ s prilogo „Gosp. Novice“. Vsak njegov priatelj naj si naroči svojega in še pridobi vsaj po enega naročnika. Naročeval se bo pod skupnim zaščitnikom v trgu Konjice hiš. Štev. 103.

k **Konjice.** Podružnica „Slovenske Straže“ sklicuje svoj I. redni občni zbor na Martinovo nedeljo dne 12. novembra 1911, po večernicah v prostorih bralnega društva v kapelji. Zbor želi vzbudit v ljudskih slojih zanimanje za „Stražino“ nalogo in delo, sreca vneti za rodno grudo, domači jezik, vtrditvi zvestobo do narodnega svojstva. Ljubezen do domovine naj zbere dne 12. novembra može in žene, mladinci in dekleta, v svetem navdušenju za ohranitev svojega imena za bodočnost. Pri tej priliki se zopet opozarja na zbirko narodnega blaga, ki smo jo že opetovali na priporočali zavednemu občinstvu.

sestnik v Konjicah; Karol Schwentner, trgovec v Vranskem; Josip Stožir, posestnik v Trnovljah; Al. Goričar, knjigovodja v Libiji; Martin Večaj, posestnik v Lokah; Fran Cetin, posestnik, Sele pri Brežicah; Simon Vidmar, posestnik v Spodnjih Zrečah; Valentín Ušen, posestnik v Spodnjih Grušovljah; Ivan Skaberne, klepar v Celju; Josip Radej, gostilničar v Rajhenburgu; Franc Korun, trgovec v St. Petru v Savinjski dolini; Josip Span, posestnik v Doropolju pri Sevnici; Alfred Pungeršek, knjigovez v Celju; Ivan Korber, klepar v Celju; Anton Eller, krojač v Vojniku; Fran Černovšek, gostilničar v Št. Jurju ob južni železnici; Fran Hasenbüchel, posestnik v Oplotnici; Ivan Pungaršek, trgovec v Slov. Gračcu; Vinčko Jamnik, posestnik umetnega mlinu v Otišnem vrhu pri Slovenjem Gradcu; dr. Fritz Zanger, odvetnik v Celju; Fran Loger, gostilničar v Studencu pri Trbovljah; Anton Koren, župan v Petrovčah; Andrej Stegenšek, posestnik v Tevčah pri Laškem. — Kot nadomestni porotniki: Ivan Rebek, ključavnica; Peter Drganc, mestni ekonom; Viktor Švab, tovarnar; dr. Edvard Golič, mestni zdravnik; Jos. Farmer, lesni trgovec; Jakob Videmšek, posestnik; dr. Janko Sernek, zdravnik; Josip Malič, trgovec; Julij Jicha, gostilničar; vsi v Celju.

c **St. Jurij** ob južni železnici. Kako postopajo graški Nemci s spodnještajerskimi Slovenci, nam kaže zopet slediče zanimiv slučaj: Več tukajšnjih kmetrov je imelo naprodaj lepo pitane vole, za katere pa se tukaj ni dalo dobiti kupcev. Osrednja zadružna v Mariboru je graški Zvezni gospodarskih zadruž priporočala, naj oskrbi kupce za to živino. Določilo se je, da se priglašena živina v ponedeljek, dne 30. oktobra dopoldne odpolje neki mestni klavnici v Istro. Kmetje so ob določenem času prignali živino, železniški vozovi so bili pripravljeni, živinozdravnik je čakal, a onega gospoda iz Grada, ki bi naj vodil nakladanje živine in izplačeval denar, ni bilo od nikoder. Sprevideli smo zopet, kako nas ljubijo nemški sodežlani. Kmetijska družba v Gradcu, v kateri odločujejo nemški graščaki in meščani, se je glede nakupa češke živine postavila proti nam, sedaj pa se hoče še nekako iz nas norčevati tudi Zveza gospodarskih zadruž v Gradiču. Prav imajo naši deželní poslanci, da se tako odločno bojujejo z obstrukcijo za naše pravice.

c **Vransko.** Liberalci so prijatelji kmeta, tako so ob času zadnjih volitev različni agitatorji venomer vpili. Pa se vidi, da imajo malo smisla za ljudski blagor; kajti ni še od volitev dolgo časa in že so se pokazali v pravi luči. Letos je bila kakor povsod, tudi tukaj huda suša, tako, da so ljudje po hribih ko maj toliko pridelali, da imajo za sebe, za prodati pa nimajo ničesar. Po ravnini so pa večinoma hmelj naprej prodali, tako, da so tudi zelo malo dobili za njega. Sedaj pa pride znani Cizej iz Prekope, ki je precej znan iz dr. Koroščevih shodov, kjer je delal svoje medkllice in zahteva, da morajo farani bernjo od kupiti. Vsak mnogo lažje da tako svojo bernjo, kakor da bi moral zdaj toliko kapitala vplačati. Po pravici vlada veliko ogorčenje po fari. Ljudstvo enoglasno pravi: Sedaj smo spoznali liberalce, kaki prijatelji kmeta so!

c **Vransko.** K nam se je prenesla slinovka pri živini iz gornjegrajskega okraja, tako, da je že skoraj polovico živine v trgu okužene. Ker nek posestnik, pri katerem se je najprvo opazila, tega ni nznanih, se razširja vedno dalje. Proti dotičnemu posestniku se je uvedla preiskava.

c **Mozirje.** Od naše c. kr. politične ekspoziture je prestavljen tajnik g. J. Žolgar na isto mesto v Ljutomer.

c **Mozirje.** Okrajni zastop gornjegrajski je prišel na dobro misel, da bi bilo treba našemu okraju merosodnega urada za sode (Aichamt), kakor ga imajo tudi v Šoštanju. Odbor je dobil nalog, vse potrebne predpriprave izvršiti in tozadne predloge predložiti skupščini v potrjenje. To se pa do danes še ni zgodilo, pač pa se je takoj dalo postaviti na Lipoldovem dvorišču uto brez vodovoda za ta prepotrebni urad, ali bolje rečeno nepotreben urad, ako se okolišine in posledice upoštevajo, kakor se je cela naprava izvršila. Stroški bodo znašali čez 4000 kron, in kar še najbolj peče, je to, da se bo morala posestniku plačevati večna vsakoletna visoka najemnina, katero sme on s časom zvišati, kakor se mu bo ljubilo. Naša nikdar polna okrajna blagajna bode na ta način izpostavljena večnim napadom. Naši odborniki so prekoračili svoj delokrog s tem, zračnim podjetjem in se naj poklicajo na odgovor, zakaj tako draga delo izvršijo na megljeni podlagi brez vknjižene lastniške pravice. Upamo, da bo okrajna skupščina na svojem mestu in uvaževala staro pregovor, da kdo naroča pijačo, naj jo tudi plača. Gospodje pri okrajnem odboru v Gornjem Gradu, roke na prsi, povesite oči in izročite ključe, ker je vaša ura že prišla, in jalovi prizivi proti okrajnim volitvam v tržki skupini bodo minuli. Na odgovor vas zove 70% okrajnih doklad, 300 tisoč okrajnega dolga in davkoplačevalci, ki so zopet z eno bridko izkušnjo iznenadeni.

c **Lepa njiva** pri Mozirju. Novo veselje nam je napravil naš vrli gosp. poslanec dr. Karol Verstovšek. Obljubil nam je namreč, da pride dne 12. novembra (na zahvalno nedeljo) tudi v naš oddaljeni kraj. Poročal nam bode o delovanju poslancev Kmečke zvezze v prid kmetu. Ravnost sedaj je za kmeta neverenča, ker grozijo socialni demokratje že celo s streli v državni zbornici, da bi se naj odprlo vse meje za uvoz tuje živine in seveda tudi kuge. Posvetovalo se bo tudi o ustanovitvi podružnice zadruge za razpedavanje živine, ki je sedaj zelo potrebna. Shod bo ta-

koj po sv. opravil „pri mežnarju“. Kmetje, pridite v obilnem številu! Tudi Smihelčani naj ne pozabijo priti!

c **Požar.** V torek, dne 24. oktobra 1911 je pogorel kozolec gosp. Franc Rakuna, p. d. Kovaca v St. Janžu, občina Rečica. Hipno je neizprosnov sovražnik upepel vse, kar je dosegel. Uničeno je nad 100 metarskih stotov krme, ajda, koruza, 2 voza itd. ter se škoda gotovo lahko ceni do 500 kron, katera je še občutnejša, da se je nesreča zgodila ravno sedaj v času, ko že neizprosna zima trka ga vrata shramb, ki bi morale biti pripravljene na preživljanje živine. Na lumeni mesta se je kot prva pojavila brizgalnica iz Počrežja, za katero oskrbovanje gre vsa čast posestnikom gg. Petrinu in Tomažinu. Nadalje se je uspešno udeležila gasitve ognja tuji prostovoljna požarna bramba na Rečici s svojo parno brizgalno, ki je že mnogokrat pokazala svojo uporabnost. Poslopje je bilo zavarovano pri zavarovalni družbi „Donau“ in kroma za 200 kron pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, vendar ta odškodnina ne bo zadostovala za nastalo škodo. Vrlemu našemu somišljeniku gospodu Fr. Rakunu naše iskreno sočutje.

c **Iz Zadrečke doline.** Kakor čujemo, nameravajo naši liberalci tekom zime prirediti več predavanj, katerih prireditelji bodo nekateri naši naprednjaki Mladenci Čermevšek bo baje predaval o alkoholizmu, drugi o škodljivosti kvartanja, tretji o vzgoji liberalnih mladeničev. Bo zanimivo!

c **Jurklošter.** Nenavadne razmere. Pred kratkim so se vrstile volitve za občinski odbor za 1. razred. Da se pokaže volilcem iz drugih dveh razredov slika njih vrednosti, volili so — ker sami niso bili poprej izvoljeni — naše najskromnejše, pohlevne, pa pri svoji pameti zdrave starčke s 70. leti v odboru, češ, mi hočemo vam pokazati, koliko ste vsi vredni. — Čudno je tako postopanje. Kdor iz siromakov narce brije, naj poprej jako previdno poskrbi, da sam siromak ne postane, posebno pa tam, kjer siromak od mladega do starosti v snažni obliki hodi po svetu. Pri občinskih volitvah je merodajno, da se dobro gospodari. Še dovolj dobrih mož imamo v odboru. Mir resni volilci pa zelo obžalujemo nespametno početje nekaterih volilcev prvega razreda, mi jih ne smatramo, da bi bili zmožni pretresovati naše težnje. Že trikrat se vrše volitve, pa ne pridemo do sklepa; volitve stanejo veliko denarja, ki se mora vzeti iz občinske blagajne; prihodnji župan bo prisiljen, si izposojevati, delati dolgove, ker bo moral plačevati, vi se mu boste posmehovali in rekli: slab župan. Kdo pa je kriv? Vi, ki uganjate burke z občino in nimate smisla za resno, pametno gospodarstvo. Mi hočemo pa imeti pametno občinsko vodstvo, ki razume naše težnje in pri oblastih vsled svojega ugleda kaj doseže.

c **Čebelarska podružnica** za Savinjsko dolino je zaključila v nedeljo, dne 22. oktobra svoje letošnje čebelarske shode. Priredila je ob 3. uri popoldne pri g. Radišku v Kapljici svoje sedmo in obenem zadnje toletno poučno predavanje. Kljub neugodnemu vremenu je bila udeležba prav povoljna. Predavatelja gg. Černej in Plik sta prednašala o splošni umni čebelorejji, in sicer zgolj le na stavljena vprašanja. Ta način smo nalašč vpeljali na naših shodih, ker smo prepričani, da tako najboljše ustrezemo vsem, ki žele kakor koristi od predavanj. Predavatelja sta vzbudila splošno zanimanje in navdušenje za umno čebelorejjo. Pridobila sta tudi 9 novih članov k naši podružnici.

c **Braslovče.** Zelo dobre in blagodejne so naprave, ki imajo namen podpirati šolsko mladino; med take ustanove spadajo tudi šolske kuhinje, ki preskrbujejo otrokom toplo kosilo in jim prinašajo mnogo koristi ne le v telesnem, marveč tudi v duševnem oziru. Otrok, ki ne dobiva dovolj tečne hrane, se ne more razvijati telesno, pa tudi duševne moči zaostajajo. Te okolnosti ne pridejo toliko v poštev, kjer je majhen šolski okoliš in ugodna pota, tam gredo otroci opoldne domov h kosilu in se okrepečjo za popoldanski pouk. Poposev drugače pa je, kjer morajo otroci opoldne ostajati v šoli in ne morejo domov zaradi prevelike oddaljenosti. Tak otrok zaužije zjutraj kaj malega, potem presedi v šoli skoraj cel dan brez tople hrane in še le zvečer dobi kako prestano jed. Umevno je, da pri taki hranitvi ne morejo otroci primereno uspevati. Mnogo je pa tudi družin, ki opoldne nimajo toplega kosila; čemu naj hodijo takci opoldne domov! Vsem tem je šolska kuhinja neprecenljive vrednosti in zasluži vsestranske podpore. Pa tudi tistim, ki se v bližini, nudi ta naprava marsikaterje ugodnosti. Ko pride otrok opoldne domov, dostikratni kosilo pripravljeno, otrok mora čakati in v zadnjem trenutku zaužije v naglici jed in zdrija v šolo. Umevno je, da tako jed ne koristi mnogo, ker želodec deluje le takrat primereno, če ima potreben mir. Dostikrat pa zbranjajoče slaba pota in vremenske neprilike prihajajo h kosilu; takim zaprekam priti okom, je nadaljni namen šolskih kuhinj. Upoštevajoč okolnosti, ustanovila se je že pred leti tudi v Braslovčah šolska kuhinja, ki je delovala do sedaj prav uspešno. Res je, da so s tem zvezane velike težave, neprilike in mnogo poslov, kajti vsi doneski se morajo zbirati leto na leto pri mladinojubih, kar gotovo ni prijetno delo. Kako srečne so pa šole, ki imajo v ta namen posebno glavnico, tam učiteljstvo ne pozna težkoč, ki jih povzroči vzdrževanje te prekoristne naprave vsake leto! Toda zavest, da stari človek dobro delo in požrtvovanost stalnih dobrotnikov šolske mladeži daja pogum k novemu delovanju. Kako je v preteklem letu delovala šolska kuhinja, je razvidno iz sledenih podatkov: Kuhati se je pričelo meseca novembra 1910 in nadaljevalo do marca t. l. Vsega skupaj se je razdelilo v 59 dneh nad 8000 kosil. Vsi stroški z vrednostjo jedil so znašali 278 K., dohodki pa 250 K., tako da je bilo primanjkljaja 28 K. Poročilo o delovanju šolske kuhinje s podrobnnimi računi o porabi prispevkov se je v seji sl. okrajske šolskega sveta vranskega z dne 27. aprila 1911, štev. 189, odobrilo in se je šolskemu vodstvu naročilo, naj v imenu iste korporacije izreče vsem podpornikom zahvalo in priznanje. Prav prijetna dolžnost mi je torej, da na tem mestu omenjam vse vrle dobrotnike, ki so s svojimi prispevki omogočili vzdrževanje šolske kuhinje. V krvi vrsti je blagorodni gospod baron E. Cnobloch, grajsčak in deželni poslanec v Zovnku, ki vsako leto prispeva izdatno sveto; potem č. gospod dekan Hibernik, č. gospod katešček Vogrinec, č. gospod kanonik Bohinc, nadalje: g. Pauer, gospod sodni nadšvetnik dr. Vovšek, gospod dr. V. Černič, gospod pl. Ben, tvrdka Zoller, gospod Kreli, zlasti pa še tudi gospod Flor. Rak, ki je poleg zdatne podpore prispeval tudi v naturalijah; po gospodu V. Marovtu, sime prejeli

znesek neke poravnave. Druga leta je podjetje prejelo zdatne podpore od gledaliških iger, ki so se v to priejale, letos jih ni bilo. Ker so pa stroški presegali dohodek, obrnil se je podpisani na slavno posojilnico v Braslovčah s prošnjo za podporo, ki ni bila brez vseha. Od čistega dobička je prejela šolarska kuhinja lep prispevek. Slavni krajni šolski svet pod načelninstvom gospoda J. Omličiča je podpiral podjetje s tem, da je prepustil kurivo in izročil polovico šolskih glob v ta namen. Posebej še moram omeniti, da so nekateri otroci dobivali kosilo v župnišču, pri gosp. Pauerjevi in pri gospodu Plaskanu. Vsem tem vrlim dobrotnikom naj bo na tem mestu izrečena prisrčna zahvala z željo, da tudi v prihodnje ostanejo zvesti podporniki šolske mladine. Hvala gre pa tudi onim, ki so kaj prispevali v jedilih, ker brez njih pomoči bi ne moglo vspevati podjetje. Ob tej priliki se obračam zopet na splošno javnost s prošnjo, da vsak po svoji moči blagovoli podpirati to podjetje. Zlasti letos, ko je bila bolj slaba letina in bo marsikome hudo predlo, naj bi premožnejši sloji kaj več storili v ta namen. Res je, da je bilo manj pridelkov, pa z dobro voljo se vendar da dosegši marsikaj in vsak še tako majhen prispevek se sprejme s hvaležnostjo. — Šolsko vodstvo v Braslovčah, dne 24. oktobra 1911.

c **Dramlje.** V nedeljo dne 5. novembra se bo izpolnila želja, ki smo jo tukajšnja dekleta že dolgo gojila; ustanovila se nam bo dekliška zveza. Na ustanovitveno slovesnost pride gospod dr. Hohnjec, ki bo pridigoval pri pozmem cerkvenem opravljanju ter bo tudi govoril na ustanovnem zborovanju takoj po pozni sv. maši. Mladina ujedno povabljena!

c **Mozirje.** Izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 5. novembra 1911, popoldne ob 3. uri, v prostorih gospoda Vasleta v Mozirju gledališko predstavo „Mlinar in njegova hči.“ Razun te predstave je še javo zanimiv vspored. K obilni udeležbi vabi

Brežiški okraj.

b **Brežice.** Mladenci shod v Brežicah je liberalno dušo vznemiril. V „Nar. Listu“ poroča, da ni vredno o njem govoriti, potem pa nakopiči celo vrsto laži o njem in njega govornikih, kakor da so hoteli brežkega Sokola kar ubiti, da se je nek fant o njih zaničljivo izrazil itd. Iz srca privoščimo vam, liberalci, take fante, ki „svojemu dekletu vse obljubijo, ne izpolnijo pa nič“, in ki so z vami vred naši nasprotviki; s takimi boste vi Slovenijo prerodili! Gliha vkljup Štriha! Kdor pa je gledal te fante, ki so bili na shodu, in njih plameneče poglede, ki so govorili o notranji moči volje in o stremljenju po izobrazbi in napredku, in je slišal njihovega mladega govornika, podpredsednika shoda, ta pomiluje liberalne zabavljace in gleda z radostjo v bodočnost, v čas, ko se bodo vrste zavedne mladine še zgostile in ko se bodo v ljudskem napredku začeli kazati sadovi trudapolnega dela!

b **Dobova.** Mnogo pomilovalnega smeha vzbuja brezimni dopisnik v „Nar. Listu“ iz Dobove, ker pozvan od podpisane, naj stopi s svojim pravim imenom na dan, da dobi za svoja obrekovanja in drzna podtipkanja zasluženo plačilo pred sodiščem, se je ustrašil ričeta in rajši pogumno pogolnil očitanje podlega lažnika, grdega obrekovalca in sramotnega strahopetneža. Dober tek! Ima pač vsak svoj okus. In v resnici obžalovanja vredno je, ako kak „visokoučeni“ gospod nima poguma to, kar piše, potrditi tudi s svojim pravim podpisom, temveč se skriva kakor ščene za plotom, ki oblaja mimogredče, potem pa zopet skrije za plot. Vsak izmed dobro mislečih in razsodnih župljanov naj sam sodi, kaj je misliti o takem zahrbnem ravnanju. Kdor sam sebi javno pritisne pečat lažnika, obrekovalca in strahopetneža, nikakor ne more več razčaliti in torej tudi ne zasluti nobenega odgovora. Ko pa bo mera polna, bo pa dobil odgovor nekje drugje! — I. Čebašek.

Vestnik mlad. organizacije.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, dne 29. t. m. je tudi naša mladina stopila v krog organizirane slovenske krščanske mladine, ki si je ustanovila Mladeniško in Dekliško zvezo. Društvena dvorana je bila načrtovana polna, obiskali so nas tudi mladenci in mladenice iz sosednjih krajev, zlasti iz Čirkovca, Hajdine in Crne gore, tajnica Zvezne slovenskih deklet, gdč. Razlag in zastopnice ptujske Dekliške zveze. Ko predsednik Bralnega društva, g. kaplan Sagaj otvoril zborovanje, povzame besedo preč. gosp. dr. H o n j e c ter v enourinem govoru krasno razpravljaja o namenih mladinske organizacije, ki ni nič drugega, ko ustvariti mladini časino in večno srečo. Zato hoče pomagati do gospodarske izobrazbe, ki je pri nas skoro popolnoma zanemarjena. Za dobrega gospodarja pa je treba, da je varčen in vstrajen. Nalogu mladinske organizacije je tudi, vzgojiti mladino za dobre kristjane, odkrite, poštene značaje, ki bo vedno kviško dvigala in s častjo nosila katoliško zastavo. Taka mladina bude tudi vedno narodna. Gosp. govornik priporoča k sklepni mladini pridno delo za izobrazbo, zlasti sodelovanje pri Slovenski Straži, ustanovitev dekamijskega odbora, mladenci pa vzpodbuja, da si naj kmalu ustanovijo telovadni odsek. Orla. Na predlog gosp. župnika se izvoli za Mladeniško zvezo sledenji odbor: Finžgar Rudolf, voditelj; Rogla Anton, voditeljev namestnik; Črnko Anton

pokazala korist Dekliške zveze za vsako mladjenko v svojem govoru Peršuh Marija. Gosp. organist P. Potocnik je z živimi besedami slikal, kako potrebuje domovina, delavnih in pozrtvovalnih moči v sedanjih hudičih časih in kako potrebna je zato izobrazba. Vmes je vrli pevski zbor pod vodstvom gosp. organista krasno proizvajal več pesmi. Predsednik Zahvali vse govorilce in govornice ter drage sosedje za obisk, želi novoustanovljenima Zvezama uspešno delovanje in božjega blagoslova. Naša mladina je pokazala veliko zanimanje, kar je pričala velika udeležba na shodu in veliko število članov in članic. Mladiška zveza šteje že sedaj okrog 60 članov, Dekliška pa 108. To je dokaz, da se zavedajo svojih dolžnosti, da se hočejo resno pripravljati in izobraževati za poznejše življeno. Bister um, vedro čelo, veselo srce, k temu vam, mladeniči in mladenke, hoče pomagati in to vam ohraniti Mladiška in Dekliška zveza vam v časni in večni blagor. Zatorej le složno in vstrajno naprej za tem ciljem!

"Krščanski vojak" se imenuje knjiga, ki je izšla v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Spisal jo je c. kr. vojaški kurat Rozman v Gračcu. Mladičem knjigo toplo priporočamo. Radi pomanjkanja prostora priobčimo oceno prihodnjic. Knjiga se naroča v Cirklovi tiskarni v Mariboru in stane 1 komad 80 vin., po pošti 10 vin. več.

S Marenberg. Za zastavo naše Marijine družbe so razun domačinov darovali naslednji velikodusni dobrotniki: gospa Jakobina dr. Žitnikova 10 K, gospa Pahernik 10 K, kn.-šk. pisarna 50 K, preč. gg. Jožef Jurčič 20 K, Franc Sinko 10 K, Anton Podvinski 10 K, Mirko Volčič 5 K, Andrej Fiser 4 K, F. Hirti 3 K, Pinter Jožef 2 K, Janez Ev. Kociper 2 K, Adolf Gril 3 K, A. Hecl 10 K, Jožef Panič 5 K, Franc Škof 20 K. Vsem blagim dobrotnikom: Bog povrni! Zastava je stala 402 K. Ker še imamo na njej 80 K dolga, se blagim dobrotnikom prav lepo priporočamo za prispevke, ki se naj pošiljajo na naslov: Terezija Kolar, predsednica Marijine družbe, Marenberg, Sv. Janez.

Sv. Pavel pri Preboldu. Dne 12. novembra 1911 popoldne ima odsek braslovškega dekanjskega odbora dekliških zvez na Gomilskem v društvu sobi tamoznjega bralnega društva svoj shod. Dekleta pride!

Ptuj. Prihodnjo nedeljo dne 5. novembra 1911, popoldne ob 1/2 ure, ima telovadni odsek Orel svoj prvi občini zbor. Mladiči Orli udeležite se polnoštevilno važnega zborovanja v prostorih Kmečke posojilnice v minoritskem samostanu v Ptaju. Vabljeni so tudi drugi mladeniči, katerim je kaj za treno, versko življeno. Zakaj ravno pri nas je veliki sovražnik smrdljivi alkohol in slab časopisje! Torej je skrajni čas za resno in treno združenje. Vabljeni ste vsi!

Iz celega sveta.

Velikanski požar v Carigradu. Ni še dolgo časa od tega, ko je uničil v Carigradu požar cel del mesta. Zopet je začelo goreti dne 21. oktobra v carigraskem mestnem delu Sultan Bajezid in istočasno v grškem delu mesta Kump-Kapu. Požar se je radi pomanjkanja vode tako hitro razširil, da je zgorelo več sto hiš. Gorelo je do 23. oktobra do 2. ure po polnoči. V pogorelem mestnem delu so bivali večinoma premožnejši Turki. Škodo cenijo na 10 milijonov krov.

Strahovit umor. Pri Hodonih na Moravskem so našli v pondeljek na polju grozno razmesarjeno truplo 30 do 35 let starega moža. Iz raznih znakov se je dalo sklepati, da je umorjenec uslužbenec kneza Salma, neki Ladislav Toman. Sum, kdo je umoril Toman, je padel na nekega agenta, o katerem se je trdilo, da je vedel, da je imel Toman pri sebi 65.000 krov in se je hotel polasti tega denarja. Umorjenčeve truplo je bilo strahovito razmesarjeno. Oči so bile iztaknjene, nos odrezan, roke vse razsekane in čревa potegnjena iz trupla ter raztresena po polju. Seveda se je takoj uvedla natančnejša preiskava in ta končno dognala čudno dejstvo, da truplo ni Tomanovo, dasiravno je bilo oblečeno v Tomanovo šoferško obleko, in so našli v žepih več na Tomana naslovlnjenih pisem. Preiskava je namreč dognala, da je umorjenčeve truplo za 2 cm manjše od Tomana. Sedaj pa se je pokazal naenkrat čuden obrat v celi stvari. Doznali so namreč, da umorjenec ni Toman, temveč nek njegov pojdaš, ki ga je Toman umoril, ga oblekel v svojo obleko in vtaknil svoja pisma v žep. Toman se je namreč pred kratkim zavaroval za 83.000 K. Da bi njegovi potegnili zavarovalnino, je umoril svojega pojdaša in ga našemil s svojo obleko. Tomana še niso dobili.

Pri tatvini ga je zadela kap. Ko je prišla pred nekaj dnevi neka dunajska hišnica domov, je dobila vrata svojega stanovanja vlomljena. V sobi je dobila mladega moža, ki je ravnokar vlomil v omare ter se pripravljal, da jo izprazni. Žena je začela klicati na pomoč. V tem trenotku se je pa mož mrtev zgrudil. Najbrže ga je zadela kap. Izključeno pa tudi ni, da se je zastrupil.

Najmanjše armade sveta. Navađeno se piše, koliko šteje vojska te ali one velesile, redko se pa sliši, koliko štejejo armade malih držav. Izmed državic je najmočnejša republika San Marino. Nje vojska sestoji iz celih devet kompanij, to je 38 častnikov in 950 mož. Na drugem mestu stoji armada nadvojvodine Luksemburg. V miru razpolaga z dvema častnikoma in 145 možmi, če je pa sila, pa ima pod orožjem 323 mož. Na tretjem mestu stoji Monako. Ta kneževina ima 4 oficirje in 82 mož, ki jo branijo.

Najnovejše.

Ministrstvo Gauč odstopilo — novo ministrstvo. V torki, dne 31. oktobra je ministrski predsednik Gauč naznani cesarju, da odstopi s celim ministrstvom. Gauč pa odstopil, ker so mu pri pogajanjih glede vlad-

ne večine v državnem zboru nagajali nemški nacionalisti in radi tega ni mogel strniti močnejše stranke v vladno večino. Cesar je vzel Gautschevo ostavko na znanje in je naročil grofu Stürgkhmu, naj sestavi ministrstvo. Novo ministrstvo bo baje sestavljeno iz samih uradnikov. Imenujejo se mnogoštevilna imena. Ali bo grof Stürgkh v stanu, potegniti vladni in državnozborski voz naprej, bo pokazala bodočnost.

Političen shod v Ptiju. V nedeljo, dne 5. nov. po rani sv. maši se vrši v Narodnem Domu v Ptiju političen shod. Poslanec Brenčič bo poročal o delovanju v državnem zboru. Volilec ptujske okolice in sedanjih far, udeležite se polnoštevilno tega shoda, da slišite svojega poslanca, kako vas zastopa.

Braslovče. V nedeljo, dne 12. novembra ob 6. uri zvečer se uprizori v vrid pevskemu in bralnemu društvu na Legantu gledališko predstavo „Krivoprisežnik“, narodna igra s petjem v treh dejanjih.

St. Ilj pri Turjaku. Katoliško bralno društvo bode v nedeljo, dne 5. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v restavraciji pri železniški postaji (Doučje) uprizorilo igrokaz: „Svojeglavna Minka“ in še druge mične in poučljive točke. Prijatelji nedolžnega veselja so uljudno vabljeni.

V Cadramu bo imelo Katoliško politično društvo „Sloga“ v nedeljo, dne 5. novembra po litanijah zborovanje za Slov. Stražo, in so vsi vidje in tudi neudje povabljeni, priti v mnogobrojnom številu.

V Ljubljani je pri nadomestni deželnozborski vqlitvi dne 31. oktobra zmagal liberalci Adolf Ribnikar s 1719 glasovi; naš kandidat Anton Rojina je dobil 770 glasov.

Perotilo o neimu goveje živine v Gradeču

dne 26. oktobra 1911.

Prigonal se je 194 volov, 110 bikov, 165 krav, — telet. Cene za 100 kg žive teže: Lepi pitani voli 98 do 104 K, srednje debeli

66 do 96, stuh 80 do 84, bik 72 do 90, lepe pitane krave 76 do 84, srednje debeli 58 do 75, suhe 50 do 56. Tendenca: Pripeljalo se je na ta in na konfumačni sejem 111 komadov manj, kot prejšnji teden. Cene nazadujejo. Promet miren.

Na svinski semenj se je pripeljalo 2527 svinj; cene za 100 kg mrteve teže 120 do 134 K. Cene nazadujejo.

Vprašanja in ponudbe.

Išče se: 2 mladi molzni kravi za mariborski okraj. Ponudbe sprejema Osrednja zadruga v Mariboru. Trafela Jernej, posestnik, Rodni Vrh štev. 48, pošta Podlehnik, želi kupiti čistokrvne plemensko telico pingavsko pasme. Č. gospod Peter Zadravec, župnik, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, želi kupiti eno kravo in 1/2 letno teličko.

Na prodaj: Dve leti starega merjasca, iz Waldegg-hleva, ima Friderik Kukovič, župnik, Dobrna. — Dva vola, 4 leta stare, Krajk Jernej, Prožinska vas, pošta Store. — Več lepe živine na prodaj v Vičancih pri Veliki Nedelji. Pojasnila daje Vičanski Škrlec. — Ivan Supanič, veleposetnik v Jarenini, ima na prodaj 1 krava na novi dovi, na dan da 14—16 l mleka. Prodaja tudi en par težkih volov. — Jozef Trstenjak, posestnik v Obrežu štev. 5, ima na prodaj telico pingavsko pasme, staro 1 1/2 leta. — Karl Novak, veleposetnik, Hoče: en par volov, težkih 12 meterskih stotov. — Janez Jurič: 1 par volov, težkih 16 meterskih stotov. — Jožef Roškar, posestnik „Jakobshof“, St. Jakob v Slov. goricah, 1 brejo telico. — Jožef Kolman, posestnik v Slivnici pri Mariboru, lepo vzrašeno telico 1 1/2 leta staro, pingavsko pasme. — Jožet Horvat, posestnik v Ragoznicu štev. 12, župnika Sv. Rupert v Solov. goricah, pošta Sv. Barbara pri Mariboru, ima na prodaj 1 vola, star 4 leta, srednje reje, težek 500 kg. — Opomba: Vprašanja in ponudbe enega in istega posestnika bomo odslej pripeljali po trikrat zaporedoma, če ne bo dotični drugače želel. Osrednja zadruga.

Listnica uredništva.

Verač: Preveč osebno in tožljivo. Dajte se v drugi zadevi zopet zglasiti. — Sv. Marjeta na Drav. polju: Presebno; ne zanima širše javnosti. — Možirje: Dotična oseba ne zaslubi, da bi ji naš list posvetil toliko prostora. Prosimo drugih poročil. — Sv. Frančišek Ksaverij: Preveč osebno. — Braslovče, Hum pri Ormožu, Majšperg, Slov. Gradeč: Prepozna za to številko. — Ljutomer: Zakaj ne poveste v dopisu, koga mislite? — Slovenska Bistrica: Brez podpisa!

Pojasnila o inseratih

daje upravnštvo samo tistim, ki prilagijo vprašanju znamko za 10 v.

Loterijske številke:

Dne 28. oktobra 1911.

Gradeč .	49 15 59 89 30
Dunaj .	75 6 35 44 24

Posestva, dobitčanost in krasna vseka velikosti v mariborski okolici so po ceni na prodaj. Brezplačna pojasnila daje Josip Sernek, Gradiška, p. Pesnica.

Novažidana hiša s 5 sobami, stiri kuhinje, en oral njive za stavbene prostore, studenc pri hiši. Hiša je 20 minut od mesta Maribor. Za stanovanja se dobi 600 K. Se prida radi druge kupitje za 12000 K. Jos. Nekrep, sta beni mojster v Mariboru, Mozartstrasse 59.

Proda po ceni takoj

gostilno

z vsemi pravicami in zemljjiščem, ob okrajni cesti, pri farni cerkvi pri Sv. Barbari nize Maribora Jos. Krajnc, trgovec 1094

Perotilo na prodaj, zidana hiša, klet, stiskalnica, blev, sadonosnik, vinograd, njiva, gozd. Vse skupaj meri okrog 2 orsal ter se nahaja v dobr in stau, 10 minut oddaljeno od kolodora Poljčane, prično za pionirista. Kje pove upravnštvo. 1097

Viničarja, izvezbanega v vinogradništvu, trecnega značaja, oznenjenega ki je prost vojaščine, ter ima 2 ali tri za delo sposobna delavske moči. Sprejme se v službo od novega leta 1912 za v vinograd, ki meri 4 1/4 orala. Viničar ima pravno uživanje od 5 1/2 orala njiv, travnika in pašnika, dobi gotovo plačo in druge užitke. Več se izve na graščini Salovce, p. Št. Varaždin, Hrvatska. Ponudilci se naj osebno oglase. 1098

Priden krajaški učenec se sprejme pri gospodarju, ki je že si užil pri inteligenčnih ljudeh, želi v službo stopiti v kako bolše krajaško hišo. Več pove J. Vanpotič, trgovec, Makole. 1112

Dekle, iz pošte krščanske hiše, ki je že si užil pri inteligenčnih ljudeh, želi v službo stopiti v kako bolše krajaško hišo. Več pove J. Vanpotič, trgovec, Makole. 1112

Vili padel na prodaj. 5000 K se mora izplačati, ostali znesek se vključi. Vila neče 100 K mesečno. Vpraša se v Mariboru, No. 4 ulica Št. 3. 1095

Na prodaj je lepo posestvo, obstoje iz hiše in gospodarskega poslopja, kjer je prost vojaščine, ter ima 2 ali tri za delo sposobna delavske moči. Sprejme se v službo od novega leta 1912 za v vinograd, ki meri 4 1/4 orala. Viničar ima pravno uživanje od 5 1/2 orala njiv, travnika in pašnika, dobi gotovo plačo in druge užitke. Več se izve na graščini Salovce, p. Št. Varaždin, Hrvatska. Ponudilci se naj osebno oglase. 1099

Na prodaj je lepo posestvo, obstoje iz hiše in gospodarskega poslopja, ki meri 8 orsalov zemlje, vinograd z novim tisjem. Pred hišo je sadonosnik, ki rod lepo namizno sadje. Posestvo leži bliži velike ceste, 10 minut od trga. Šmarje pri Jelšah, redi se leško en par volov, kira a, par telet in eden konj za vprego. Cesta in kar je natančnejše se izve pri posestniku Branko Friderik v Vodolah pri Št. Petru bizu Maribora. 1100

Mesarskega vajenca ki se tudi izuči vojenja mesarja, sprejme takoj Jakob Golob, kipar v Ljutomeru za kamnoseško obrt. Učenec dobi hrano in oblačilo, pomoči in stručni vodnik. Počasi se pridobi ali 1. decembra. 1098

Služba organista in cerkvenika se edda v župniji Mats (Hohenau). Prva služba Božja je večji nemški. Vstop takoj ali 1. decembra. Cerkevno predstojništvo. 1109

Sprejme se takoj v neko župnišče hlapce, hlapce in gospodarskega poslopja, v katerem je dobro dobro, v znamenju vsega. 1105

Mizarski somočnik, lepega vedenja, se sprejme v sestno delo pri Ant. Lekši, mizarju v Mozirju. 1107

Milnarja, ki je dobro izurjen za kmetiške mlbine, tudi mora znati psečino in ajdo mleti, neozelenjen, se sprejme takoj ali pozneje. Taki, ki razume nekaj na žig, ima prednos. Ponudba se naslovi: Ivan Pfeifer, posetnik žage in mlina, Kočna pri Celju. 1108

Gdeci pozor! Najboljše in najcenejše harmonike, (pravo ročno delo) z močnimi jeklenimi glasovi, dobjijo se pri Francu Graber, izdelovalcu harmonik na Bregu pri Ptaju. Popravila se točno in po ceni izvršujejo. 1044

Kuharica se takoj sprejme k manjši obitelji. Vpraša se p

Zahvala.

Za izkazano srčno sočutje povodom dolge mučne bolezni in smrti naše prisrčno ljubljene soproge, matere, hčerke, tašče, sestre, svakinje in stare matere gospe

Marije Črnelč rojene Kanduscher,

trgovčeve soproge,

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo pokojnice k večnemu počitku izrekamo vsem priateljem in znancem, posebno pa čč. duhovščini, izbornim pevcom, tukajšnjim prostovoljnimi požarnimi brambi in vsem darovalcem prekrasnih vencev iskreno zahvalo.

Sv. Peter pod Sv. gorami, dne 25. vinotoka 1911.

1118

Zalujoči ostali.

Prostovoljna sodnijska dražba zemljišča.

Na prošnjo lastnice Marije Seršen, po varuhu Filipu Seršen, se bodo od c. kr. okrajne sodnije Ljutomer slediča zemljišča javno dražalo in sicer:

Vložek štev. 46 kat. občine Veržej, v izmeri 8 ha 55 a 23 m² obstoječo iz hišnega in gospodarskega poslopa, škedenja, svinjskega bleva, kakor njivnih, travniških in gozdnih parcel.

Pričinka se ne proda.

Dražba se bo vršila dne 6. novembra 1911 ob 9. uri predpoldan pri spodaj oznanjeni sodniji v sobi štev. 7.

Ponudbe, ki ne dosežejo izklicoeno ceno po 12.200 K se ne sprejemajo. Vadij znača 1211 K.

Na zemljišču zavarovanim upnikom se njih zastavne pravice brez ovira na kupno ceno pridržijo. Prodajalka si je pridržala pravico, tukaj 8 dneh se izjaviti, da prodajo odškoni. Dražbeni pogoji o rokih in kraju plačila izkupila se lahko pri sodniji v sobi štev. 4 pregledajo.

C. kr. okrajna sodnija Ljutomeru,
odd. I. dne 22. oktobra 1911.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani Kongresni trg št. 2.

Zadružna šola

se prične dne 3. novembra 1911 ter traja do 30. aprila prihodnjega leta.

Na soli se poučuje: računstvo, knjigovodstvo, zadružništvo, kupovinštvo i. d. — Sprejemajo se kmečki mladeniči, ki so stari najmanj 16 let in so dovršili ljudsko šolo. — Šolanje ni plačeti nobene. — Za vpis je poslati krstni list, zadnje šolsko izpritevalo in 5 K do 3. novembra t. l. na naslov:

Ravnateljstvo
Slovenske trgovske šole v Ljubljani.
Ljubljana, dne 23. oktobra 1911.

1122

Naznanilo.

Amerikansko cepljene trsje, 50.000 tisoč komadov je na prodaj, korenjakov, Rip. Portalis 20.000 komadov, in kluči Rip. Portalis za suho cepljenje 50.000 komadov.

Seznam trt:

1. Mosler. 2. Burgundec beli. 3. Muškat. 4. Gutedel, b. r. 5. Raufol. 6. Kapčina. 7. Laški rizling. 8. Silvanec. 9. Rulandec. 10. Traminec. 11. Sylvanec muškat. 12. Porto gizec Vse te trte so cepljene na Rip. Portalis.

Kdor si v jesen trte naroči, so cenejše kakor spomladi. Naročila se sprejemajo, dokler je kaj v zalogi. Cena po dogovoru.

Janez Werbnjak,
posetnik-trsničar na Bregu p. Ptuj.

Kmetovalci!

Naročujte litoželezna prenosna kotlišča za pičo, nove prekucljive prenosne kotle kakor tudi parilnike, bakrene kotle za žganje kuhati, poljedeljske stroje in vse potrebske železnine pri veletrgovini z železnino

„Merkur“ P. Majdič, Celje.

XXXXXX

Zahvala

čč. gg. domaćima duhovnikoma in požarni brambi, zahvala pevcom in sorodnikom, kakor tudi onim, ki so sremili dne 23. vinotoka v tako obilnem številu, sina ozir. brata

Ivana

k zadnjemu počitku, izreka
1127 rodbina Prislanova na Rečici.

Zakaj zopet nazaj v St. Jur k J. Artmanu? Zato ker si je Janko Artman, man nabavil še lepše močnejše in okusnejše novomedno zimsko blago kakor lansko leto. — Zlasti se opozarja, da bode pri lepem vremenu v mesecu novembra in decembru vsako nedeljo pred trgovino Janko Artmanova velika res zanimiva razstava zimskih robcev in ravščnov. Zato pa le hajd v St. Jur po blago v trgovino Janko Artmanova, ker tam je vaga pravična in mera pošteza blago pa priznano najboljše.

Vosek, med v satovju, želod, suhe gobe, divji in pravi kostanj, vinski kamen, suhe češplje, suhe hruške, orehe, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc v Celju,

vsako množino. Kdor kaj ima, naj ponudi.

Delavnica za popravila

Dobro! Po eni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragečnosti, srebrnine in optičnih stvari po večki cenai. Idu se obiskati. Sestavljena je od 20 do 200 K. Niklasta remont-ura K 8-50. Prična srebrna ura " 7-". Original omega ura " 18-". Kuhinjska ura " 4-". Budiljka, niklasta " 3-". Porocni prstani " 2-". Srebrne veržice " 2-". Večletna jamstva " 1-".

Nast. Dietinger

Theod. Fehrenbach

grar in očalar 447

Maribor, Gaspska ulica 28

Kupljene zlatnice in srebrne " 2-".

Trgovina s steklom = porcelanom in kamenino

Iv. Kleinšek

Maribor, Koroška cesta 17

Dobro! Po najnižjih cenah.

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, šip in okvirjev za podobe kakor vse v to stroko spad dela. Poprave se hitro, zelo solidno in najcenej. izvršujejo!

Dobro računale!

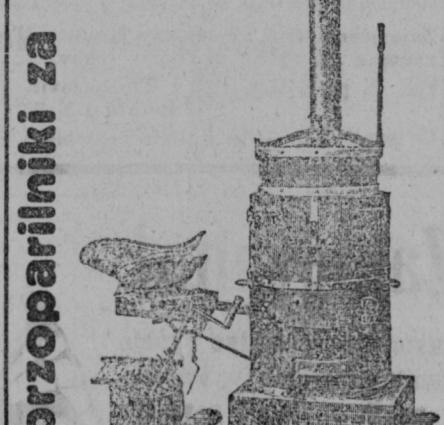
in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega“ : Francka : s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost

„pravega“ : Francka : se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

532

„Titania“

Przoparišniki za
zavinsko krmbo.

Vsako kurivo
porabljivo.

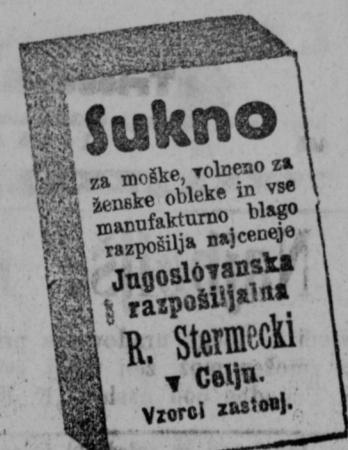
70 odst. dry
se prihrani.

Zastopniki
se isčejo.

„Titania-Werke“, Wels 136, Zgor. Avstrijsko.

Največja specialna tovarna za parilnike v Avstrijsko-Ogrskem.

Glavno zastopstvo Franc Asen, Gradeč, Mariengasse 22.

Lajtersperška opekarna pri Mariboru ob D.

priporoča svoje izkušene in trpežne **glinaste izdelke**, kakor raznovrstno opeko za najnižje cene in pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji. 15 komadov mojih stisnjениh strešnih opek pokrije eden kvadratni meter strehe. Na voz, ki drži 10 ton, se lahko naloži 6000, ali 5000 ali 4000 komadov opeke, kakoršne vrste se pač vzame. Pošljatev se vrši na nevarnost prejemnika. **Prodajalna:** Roman Pachner-jev naslednik, Edmund Schmied-gasse. **Zaloge:** H. Andraschitz, Schmiedplatz, zraven gostilne pri »Zlatem levu«, A. Maček, Tržaška cesta 23 in v lastni hiši, Reiserstrasse 26, kjer se tudi sprejemajo naročila in se strešna opeka radi ugodnosti dobi lahko za originalno tovorniško ceno.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Derwuscheck, mestni stavbeni mojster in posestnik tovarne v **Mariboru.**

K štev. 35628

II. 4531.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1912 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v amerikanskih vinogradih in drevesnicah v gnojenju in sajenju sadnoscnikov, in sicer priredi tele tečaje:

1. na deželnih sadj- in vino-rejskih šoli v Mariboru,
2. na deželnih viničarskih šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. na deželnih viničarskih šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželnih viničarskih šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se začnejo 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1912.

V Mariboru se sprejme	14
V Gor. Radgoni se sprejme	16
V Lipnici se sprejme	26
V Skalcah pri Konjicah	12

posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo 8 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do 6. januarja 1912 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrečno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero mora potrditi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake naležljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1912 ne-pretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe dež. strokovnjakov.

V Gradcu, 10. oktobra 1911.

Od štaj. dež. odbora.

1090

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlična in častna diplom k zlati kolajni. Krepilno sredstvo za slabotne, malekrvne in rekonvalescente. Povrzoč voljo do jedi, utruje živce in popravi kri. Izborni okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

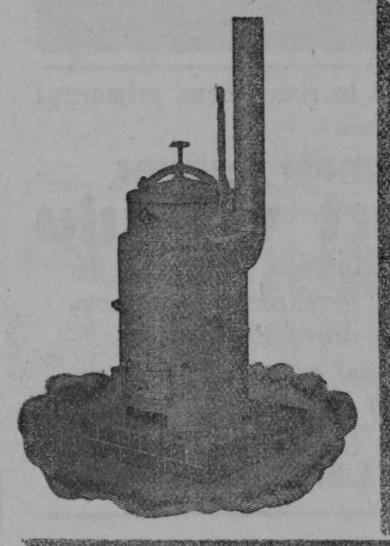
L. Serravalle, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcelon.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l. K 200 in po 1 l. K 400.

Najboljše reference

imajoči in vsega uradovanja pri avt. uradilih, in knjigovodstva zmožen mož, želi takoj svojo tajniško službo spremeni. Ponudbe pod naslov „F. K. v Ormožu“. 1106

ALFA

brzoparilniki za krmo so najboljši!

Nov izboljšan sestav!

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike.

Dopisuje se slov.

Deželna družba

Alfa Separator

Dunaj XII/3.

Rane - in lečilno mazilo „SIGMA“.

Izvrstno učinkajoče za vsakovrstne rane, opekline, otiske in tvore na nogah. Natančno navodilo o vporabi je priloženo vsaki tubi.

Originaltuba: 1 K 20 h. — poština 20 h.

Le pristna z varstveno znamko

S P. F.

Naroča in dobi se pri deželnih lekarni
v Sovenski Bistrici.

Nagrobne ograle ::

5 lepo okrašenih vzorcev, iz kovačega železa s prvim prepleskanjem in montiranjem za meter samo 4'50 K pri Karolu Kerth, ključavnici v Mariboru. Koroska cesta št. 39. 1108

Za gnojenje travnikov, pašnikov in detelišč, je Thomasova žlindra z znamko „Zvezda“

priznano najboljše in najcenejše fosforovo kislo gnojilo. Tudi za jesensko setev se lahko še uporablja, da se raztrosi po vrhu; za spomladano setev pa se že sedaj v jeseni lahko raztrosi po brazdah. Zajamčeno čisto Thomasovo žlindro „Merkur“ P. Majdič, Celje znamke „Zvezda“ se dobi v trgov. Berolinu N 35. 1092

Varujte se malovrednega blaga in ponarejan!

Zahtevajte!

zastonj in poštne presto cencik gramofonov, ter slovenskih plošč od pive ter edine slovenske izdelovalnice gramofonov

**Vincenc Simonič,
Sv. Urban pri Ptaju, Štajersko.**

Trgovci!

Sveža jajca kupuje vedno po najvišji ceni.

Ponudbe na:

Anton Prah,
Dunaj IV, Schönbrunnerstrasse 7.

Na željo pošiljam refer. Dopisuje se lahko slovensko.

Kože in volno

kupuje po najvišjih cenah Karl Gränitz, Maribor, Gospodska ulica št. 7. Maribor. 982

Tvrdka Alojz Maček,

trgovina z železom in stavbenim materialom v Mariboru, Tržaška cesta 5, zraven bolnišnice, priporoča po nizkih cenah zagorsko apno, portlant in roman cement, traverze, železo za vozove, strešno opeko, peči, štedilna ognjišča, priprave za iste, kotle iz kovanega in litega železa, žganjske kotle, umetni gnoj, oglje za kovačite itd. Priporoča še kotle-parilnike, po nižjih cenah kot od agentov. Vel. zaloge krst in nagrobnih krijev. - Zarezna strešna opeka I a 1000 kom. 72 K, II. 60 K, biber-gladički I. 50 K, II. 30 K. — 986

Stefan Kaufmann

trgovina z železino v Radgoni, priporoča svojo veliko zaloge lepo pozlačenih nagrobnih krijev po nizki cen. 23

Sanatorij „Mirni Dom“

priporočan od zdravnikov, sprejema

bolnike na živcih,

tudi nevarne slučaje, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take, ki so samo okrepanja potrebni. — Cene so zmerne. — Prospekti na zahtevo zastonj.

Dr. Franc Čeh, Gornja Sv. Kungota.

Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač

Maribor, Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogu cementnih cevi, stopnic, keril, kakor vseh drugih cementnih izdelkov. — Dalje: kamnatični cevi, molakerske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za napajati po najnižjih cenah.

Dobroidoča gostilna

tik železniške postaje, eno uro od Maribora se z vsemi pritiklinami in gostilniško opravo takej proda. Hiša in gospodarsko poslopje je vse zdane, v najboljšem stanu; hiša obstoji iz 6 sob, prostorna kuhinja, 2 kleti in vseh drugih potrebnih prostorov. Pri hiši je krasen senčni vrt za 300 ljudi. Gostilno radi obiskujejo posebno izležniki. Posestvo meri 3 orale najlepše zemlje: travnik, njiva, sadonosnik in brajde. Cena 24000 K. Naslov pove upravljenštvo. 1073

Lovske puške,

repetir - pištole in revolverje

vsake vrste se po ceni prodajo, dokler bo kaj v zalogi. Čutič, puškar, Maribor, Grajska ulica 18. 1023

Izjava.

Marija Črepinšek, posestnica in šivilja na Sp. Hudinji št. 65, obžalujem žalitve, katere sem nasproti različnim ljudem o Katarini Zidanšek izustila; preklicem jih kot neresnične in prosim Katarino Zidanšek odpuščanja.

1091